

Názory a informovanost středoškoláků o babyboxech ve Zlínském kraji

Jana Miličková

Bakalářská práce
2018

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií
Ústav zdravotnických věd
akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jana Miličková**
Osobní číslo: **H150327**
Studijní program: **B5349 Porodní asistence**
Studijní obor: **Porodní asistentka**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Názory a informovanost středoškoláků o babyboxech ve Zlínském kraji**

Zásady pro vypracování:

Rešerše literatury a její studium.
Vypracování osnovy teoretické části bakalářské práce.
Příprava metodiky praktické části bakalářské práce.
Vyhotovení dotazníku o názorech a informovanosti středoškoláků ohledně babyboxů.
Interpretace a vyhodnocení získaných dat z dotazníku.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

HESS, Ludvík. Co jste se v novinách nedočetli o babyboxech. Praha: Petrklíč, 2009. ISBN 978-80-7229-233-2.

Child Abandonment and its Prevention in Europe. The University of Nottingham (Institute of Work, Health & Organisations), Nottingham, UK, 2012. ISBN 978-0-85358-286-1.

KUKLA, Lubomír. Sociální a preventivní pediatrie v současném pojetí. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-247-3874-1.

ROZTOČIL, Aleš. Moderní porodnictví. 2., přepracované a doplněné vydání. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 978-80-247-5753-7.

SLANÝ, Jaroslav a František SCHNEIBERG. Současný stav babyboxů v České republice [online]. [cit. 2017-09-23]. Dostupné z:

<https://www.tribune.cz/clanek/23110-soucasny-stav-babyboxu-v-ceske-republice>.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. PhDr. Jana Kutnohorská, CSc.**
Ústav zdravotnických věd

Datum zadání bakalářské práce: **5. ledna 2018**

Termín odevzdání bakalářské práce: **18. května 2018**

Ve Zlíně dne 5. ledna 2018

doc. Ing. Anežka Lengálová, Ph.D.
děkanka

Mgr. Zlatica Dorková, Ph.D.
ředitelka ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 26-02-2018

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlédnutí veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užití-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělení svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídá k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Bakalářská práce je zaměřena na téma Názory a informovanosti středoškoláků o babyboxech ve Zlínském kraji. V teoretické části je popisována charakteristika babyboxu, péče o dítě v tísní a nynější stav babyboxů ve Zlínském kraji. Praktická část je založena na dotazníkovém šetření. Cílem této práce bylo zjistit názory a informovanost studentů středních škol na babyboxy ve Zlínském kraji.

Klíčová slova: babybox, střední školy, Zlínský kraj, péče o dítě, náhradní rodinná péče

ABSTRACT

The bachelor thesis is focused on the topic of the Opinion and Awareness of Secondary School Students on Baby Hatches in the Zlín Region. The theoretical part describes the characteristics of the babybox, the care for a child in distress and the current state of the babybox in the Zlín region. The practical part is based on a questionnaire survey. The aim of this work was to find out the opinions and information of students of secondary schools on baby boxes in the Zlín region.

Keywords: babybox, secondary schools, Zlín region, child care, replacement family care

Poděkování

Chtěla bych poděkovat doc. PhDr. Janě Kutnohorské, CSc. za odborné vedení mé bakalářské práce, za milý a vstřícný přístup a cenné rady. Také bych chtěla poděkovat mé rodině a partnerovi za podporu a pevné nervy po celou dobu studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 14. 5. 2018

Jana Miličková

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 BABYBOX	11
1.1 HISTORIE	11
1.1.1 Itálie.....	11
1.1.2 Německo	12
1.1.3 Francie.....	12
1.2 ZAČÁTKY BABYBOXŮ V ČESKÉ REPUBLICE	12
1.3 ORGANIZACE V ČESKÉ REPUBLICE	13
Babybox pro odložené děti – Statim, z. s.....	13
Nadační fond pro odložené děti STATIM	13
1.4 BABYBOXY NOVÉ GENERACE	14
1.5 STATISTIKA ZACHRÁNĚNÝCH NOVOROZENCŮ V ROCE 2017	15
1.6 ZASTÁNCI VS. ODPŮRCI, UTAJENÝ POROD.....	16
1.6.1 Zastánci babyboxů	16
1.6.2 Utajený porod.....	16
1.6.3 Odpůrci babyboxů.....	17
1.7 MOŽNÉ DŮVODY MATEK PRO ODLOŽENÍ DÍTĚTE DO BABYBOXU.....	17
1.8 PREVENCE NEPLÁNOVANÝCH TĚHOTENSTVÍ.....	18
Národní iniciativa pro život, o. p. s.....	18
2 PÉČE O DÍTĚ V TÍSNI	19
2.1 POTŘEBY DÍTĚTE	19
2.2 PRÁVA DÍTĚTE	19
2.3 ÚMLUVA O PRÁVECH DÍTĚTE	20
2.4 SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANA DĚTÍ	21
2.4.1 Preventivní a poradenská činnost orgánů sociálně-právní ochrany dětí	21
2.5 NÁHRADNÍ RODINNÁ PÉČE	22
2.5.1 Adopce (osvojení dítěte)	22
2.5.2 Svěření dítěte do péče jiné fyzické osoby než rodiče.....	23
2.5.3 Pěstounská péče	23
2.5.4 Poručenství.....	23
3 NYNĚJŠÍ STAV BABYBOXŮ VE ZLÍNSKÉM KRAJI	24
3.1 ZLÍN	24
3.2 UHERSKÉ HRADIŠTĚ.....	24
3.3 KROMĚŘÍŽ.....	25
3.4 VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ	26
II PRAKTICKÁ ČÁST	27
4 METODOLOGIE VÝZKUMU	28

4.1	CÍLE VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ	28
4.2	DESIGN VÝZKUMU	28
4.3	METODA VÝZKUMU	28
5	ANALÝZA A INTERPRETACE VÝSLEDKŮ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	29
6	DISKUZE	52
	POROVNÁNÍ S JINÝMI VÝZKUMY	54
	ZÁVĚR	55
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	56
	SEZNAM OBRÁZKŮ	59
	SEZNAM TABULEK	61
	SEZNAM PŘÍLOH	62

ÚVOD

Babybox je schránka na děti, kam mohou matky odložit své novorozené dítě, o které se nemůžou nebo nedokážou postarat a nabízejí matkám východisko z krajní životní situace. Z hlediska záchrany novorozenců mohou mít babyboxy velký potenciál v následujících letech. Hlavním důvodem pro zvolení tématu o babyboxech bylo, že v posledních letech došlo k velkému rozšíření počtu babyboxů v České republice. Na základě tohoto rozšiřování vzniklo několik bakalářských či diplomových prací na téma babyboxy. Mojí bakalářskou prací bych chtěla navázat na výzkumy v této problematice.

V teoretické části je popisována charakteristika babyboxu, péče o dítě v tísni a nynější stav babyboxů ve Zlínském kraji. Praktická část je založena na dotazníkovém šetření. Díky dotazníkovému šetření bylo zjištěno, jaký postoj k babyboxům zaujímají studenti středních škol.

Cílem této práce je zjistit názory a informovanost studentů středních škol na babyboxy ve Zlínském kraji, následné zpracování dotazníkového šetření a uvést příslušné závěry této problematiky.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 BABYBOX

V současné době existují po celém světě instalované zařízení, které umožňují ženám odložit své dítě. Zaručují anonymitu matky a současně jí poskytnou jistotu, že se o dítě má kdo postarat. Myšlenkou vybudování těchto mechanismů je zabránění tomu, aby děti nebyly opuštěné na veřejných prostranstvích nebo místech, kde je jejich osud ponechán náhodě. V České republice se tyto zařízení nazývají babyboxy (Browne et. al, 2012, s.18-19).

Babybox je schránka na děti, kam mohou matky odložit své novorozené dítě, o které se nemůžou nebo nedokážou postarat a nabízejí matkám východisko z krajní životní situace. Výhodou oproti všem dosud nabízeným možnostem odložení je anonymita. Rodič se tedy nemusí obávat, že bude mít problémy s úřady. Jde o speciálně vyrobenou schránku, která se nachází v blízkosti zdravotnického zařízení. O dítě se bezprostředně po vložení postará zdravotnický personál.

Box je vyroben z ocelového plechu, konstrukce je dvouplášťová. Dveře jsou opatřeny uzamykatelným mechanismem. Babybox se otevírá z obou stran a je neustále zahříván teplým vzduchem na teplotu 28 – 30 °C. Teplota, stav boxu nebo otevření dveří jsou neustále přenášeny do sesterny se stálou službou pomocí akustického signálu (Marešová, 2009).

1.1 Historie

1.1.1 Itálie

V Itálii v roce 787 byl založen jeden z prvních domů pro odložené děti. Následující století vznikala jednoduchá technika vylepšení v podobě otočných zařízení nainstalovaných do zdí domů pro nalezence, nemocnic a klášterů. K upozornění personálu na odložené dítě mohla matka použít také zvonek.

Zařízení podobná současným babyboxům se v Itálii začala používat již ve 12. století. Římské matky, které své novorozené děti nechtěly nebo se o ně nemohly starat, se jich často zbavovaly vhozením do římské řeky Tibery. Na tuto skutečnost ovšem reagoval papež Inocenc III., který vedl katolickou církev a nařídil, aby byla zřízena speciální zařízení na odkládání a záchranu nechtěných novorozenců. Byla umístěna na veřejně přístupném místě, nejčastěji v blízkosti kláštera.

Jedním z prvních sirotčinců v Evropě se v roce 1445 stal Spedale degli Innocenti, v překladu Špitál neviňátek. Zde bylo možné anonymně odložit dítě do „mísy v okénku“ nacházející se na čelní straně portiku. O přibližně 200 let později bylo toho místo zrušeno a nahrazeno modernějším, které se zde nachází dodnes. Jeho provoz byl ukončen v polovině 19. století (Roztočil, 2017, s. 211).

1.1.2 Německo

První zmínky o fungování schránek pro odložené děti jsou doloženy již ve 14. století. Nejprve byly zřízeny ve městě Ulm a Kolín, později také v Hamburku. Ekonomické možnosti sirotčince ale nebyly na takové úrovni, aby zvládly velký počet odložených dětí, proto bylo zařízení po 5 letech zrušeno. Poté začaly schránky na odložené děti fungovat až o další desítky let později. V současné době je Německo v péči o odložené děti hned po České Republice nejdále. Zřízeno je 67 míst, na nichž je možno dítě anonymně odložit. Schránky jsou podobné inkubátorům a nazývají se „Babyklappe“. První „Babyklappe“ byla zřízena v Hamburku 5. dubna 2000 (Fond pro odložené děti, 2018).

1.1.3 Francie

V pařížském kostele byla instalována první „věž pro opuštěné“ v roce 1638. Schránky ve Francii byly legalizovány už počátkem 10. století. Byly umístěny převážně v nemocnicích a jejich počet se velmi rychle rozrostl. Počet dětí odložených do schránek dosahoval desítek tisíc za rok a neutěšená ekonomická situace země se rychle zhoršovala. V roce 1863 se tedy schránky uzavřely a byly nahrazeny „přijímacími kanceláři“, kde mohla matka dítě anonymně zanechat (Machálek, 2010).

1.2 Začátky babyboxů v České Republice

První babybox byl otevřen 1. června 2005 symbolicky na Mezinárodní den dětí v Praze. Umožnit zřízení prvního babyboxu bylo zásluhou primáře kliniky na Hloubětínském záměčku Petra Píchy, který zajistil pomocí médií velkou publicitu. V roce 2005 bylo totiž Ministerstvo zdravotnictví proti zřizování schránek pro odložené děti. Druhý babybox byl otevřen 3. listopadu 2005 v Nemocnici Milosrdných bratří v Brně, třetí babybox ve Fakultní nemocnici v Olomouci, čtvrtý v Nemocnici Kadaň a pátý v Nemocnici Tomáše Bati ve Zlíně.

Za 13 let se podařilo zřít 74 babyboxů po celé České Republice, z nichž převážná většina jsou babyboxy nové generace. K datu 9. 5. 2018 se podařilo zachránit 169 novorozenců, 96 chlapců a 73 dívek (Babybox, 2010).

1.3 Organizace v České Republice

Cílem organizací pro podporu odložených dětí je pomáhat rodičům, dětem a matkám, které se v tíživé životní situaci nedokážou postarat o novorozence. Mezi organizace patří Babybox pro odložené děti – Statim a Nadační fond pro odložené děti STATIM. Slovo STATIM se používá ve zdravotnictví a znamená IHNED nebo OKAMŽITĚ. Tyto organizace mají za úkol zřizování schránek, do nichž budou moci matky nebo rodiče odložit anonymně dítě. Odložené dítě poté dostane veškerou zdravotní a sociální péči. Program Občanského sdružení a Nadačního fondu je jasný, zřetelný a má jediné přání, aby nebyl nalezen žádný mrtvý novorozenec (Hess, Fond ohrožených dětí, 2012 – 2018).

Babybox pro odložené děti – Statim, z. s.

Občanské sdružení v čele s předsedou Ludvíkem Hessem založené v lednu roku 2004 se snaží o záchranu novorozenců, kteří by byli matkou odloženi za podmínek, v níž by jim hrozila vážná újma na zdraví nebo smrt. Tento spolek instaluje v České Republice po dohodě se zdravotnickými zařízeními schránky – babyboxy, umožňující anonymní odložení dětí a sleduje a podporuje další vývoj odložených dětí. Prostřednictvím svých vzdělávacích projektů a aktivitami členů usiluje o humanizaci společnosti a všeobecné blaho. Podle svých možností uskutečňuje i jinou humanitární činnost. Spolupracuje se státními orgány, organizacemi a institucemi, které se zabývají ochrannou péčí. Tato organizace také informuje veřejnost o problematice odložených dětí, získává a vyměňuje zkušenosti z oblasti péče o děti a mládež (Babybox, 2010).

Nadační fond pro odložené děti STATIM

Nadační fond pro odložené děti STATIM vznikl v květnu roku 2004. Účelem nadačního fondu je zřizování a provoz schránek pro odložené děti, tzv. babyboxů a také podpora všech činností s nimi spojených. Důležitou součástí je poskytování pomoci odloženým a opuštěným dětem (Babybox, 2010).

1.4 Babyboxy nové generace

Babyboxy nové generace jsou na rozdíl od starších babyboxů modernější. Mají dvoukřídlá dvířka, která se otevřou automaticky po stisknutí jediného zeleného podsvíceného tlačítka, a po vložení novorozence se zase samočinně zavřou. Dvířka se při jakémkoli odporu sama zastaví, a tak zabrání kolizi s novorozencem a matkou, nebo rodičem. Nové babyboxy jsou z nerezového plechu, jsou vybaveny nejen vytápěním, ale také klimatizací. Novorozenec se vkládá do plastové vaničky opatřené váhovým senzorem, který po zatížení ohlásí mnohonásobně jištěnou signalizaci. Odloženému dítěti se poté dostane okamžitě pomoci ze strany zdravotního personálu (Roztočil, 2017, s. 213; Hess, 2012).

Obrázek č. 1 – Babybox nové generace v Krajské nemocnici Tomáše Bati ve Zlíně (KNTB Zlín)

1.5 Statistika zachráněných novorozenců v roce 2017

V roce 2017 bylo zachráněno pomocí babyboxů celkem 16 novorozenců, 10 chlapců a 6 dívek (Statistika babyboxů ke dni 7. května 2018).

Tabulka č. 1 – Statistika zachráněných novorozenců v roce 2017 (Statistika babyboxů)

Pořadové číslo	Datum	Jméno	Místo nalezení
147.	6. 1. 2017	Kateřina	Praha 6
148.	21. 2. 2017	Lenka	Brno
149.	24. 2. 2017	Vojtěch	Rychnov n. Kněžnou
150.	14. 3. 2017	Jaroslav	Tábor
151.	30. 3. 2017	Vladislav	Praha – Hloubětín
152.	12. 4. 2017	Tomík	Opava
153.	1. 5. 2017	Gita	Praha – Hloubětín
154.	29. 5. 2017	Jiří	Havlíčkův Brod
155.	23. 7. 2017	Pavel	Plzeň
156.	23. 7. 2017	Luděk	Plzeň
157.	28. 7. 2017	Ivanka	Jindřichův Hradec
158.	7. 8. 2017	Martin	Jihlava
159.	21. 9. 2017	Melitta	Strakonice
160.	13. 10. 2017	Andrea	Krnov
161.	19. 12. 2017	Michálek	Děčín
162.	29. 12. 2017	Václav	Krnov

1.6 Zastánci vs. odpůrci, utajený porod

Babyboxy nejsou zcela bezproblémovou a jednoduchou záležitostí, a to jak z hlediska odborného, etického, psychosociálního, legislativního nebo technicko-provozního. V posledních letech se zájem o tuto problematiku mezi laickou a odbornou veřejností zvedl zejména proto, že Výbor pro práva dětí OSN v Ženevě vyzval důrazně Českou republiku, aby ukončila program babyboxů a zaměřila se na podpůrné programy, které by pomohly ženám v tísní, aby mohly nadále pečovat o své děti. Síť babyboxů v České republice je totiž největší ze všech zemí, kde podobná zařízení existují (Slaný, 2011, s. 616).

1.6.1 Zastánci babyboxů

Jednoznačným argumentem pro zavádění babyboxů je záchrana života nechtěných dětí. Zkušenosti zemí, kde zařízení existují již delší dobu, ale ukazují, že ani po zavedení schránek na odložení dětí nijak neklesá počet novorozenců usmrcených po porodu, nalezených v popelnici, nebo usmrcených jiným způsobem. Schránky existovaly již dříve a jsou zavedeny i v současnosti po celém světě. V rámci církevních zařízení evropského středověku bylo zavedení babyboxů vysoce vstřícné gesto v tehdejší společnosti vůči svobodným matkám. Dnes je společenský kontext gravidní svobodné ženy zcela benevolentní. Dalším argumentem pro zavádění babyboxů je anonymita matky a porodu. Anonymitu matky ale lze v současnosti umožnit tzv. „utajeným porodem“ (Slaný, 2011, s. 617).

1.6.2 Utajený porod

V současnosti legislativa České republiky umožňuje ženám tzv. „utajený porod“, který zachová anonymitu matky a zároveň poskytne standardní péči a zajistí novorozence. Žena tak nemusí řešit nechtěnou graviditu potratem. Na druhou stranu jsou podmínky anonymního porodu upraveny zákonem č. 422/2004 Sb. Podle tohoto zákona musí mít žena trvalý pobyt na území České republiky a musí písemně zažádat o utajení své osoby v souvislosti s porodem. Zdravotnické zařízení tedy musí vést zdravotnickou dokumentaci v rozsahu péče související s těhotenstvím a porodem. Součástí dokumentace jsou osobní údaje ženy nezbytné ke zjištění anamnézy, údaje o onemocnění pacienta, o průběhu a výsledku vyšetření, léčení a o dalších významných okolnostech souvisejících se zdravotním stavem pacienta a s postupem při poskytování zdravotní péče. Jméno a příjmení ženy

je vedeno odděleně od zdravotnické dokumentace s písemnou žádostí o utajení, datem narození a datem porodu. Poté se údaje doplní do dokumentace a ta se zapečetí. Zdravotničtí pracovníci jsou povinni o této skutečnosti zachovat mlčenlivost (Slaný, 2011, s. 617).

1.6.3 Odpůrci babyboxů

Trestní zákon nerozlišuje situaci, když matka pohodí dítě v přírodě, zanechá novorozence jinde, nebo když matka vloží dítě do babyboxu. Z hlediska legislativy České republiky jsou tyto situace považovány za trestný čin opuštění dítěte. Existence babyboxů povede podle odpůrců k dalšímu snížení odpovědnosti rodičů za dítě. Vytváří to ve společnosti skutečnost, že se nechtěné dítě může někam snadno a lehce odložit a systém se o dítě náležitě postará. Důležitým a zásadním argumentem odpůrců je fakt, že dítě, které je nalezeno v babyboxu nemá osobní ani rodinnou anamnézu. To může představovat zásadní problém z medicínského, právního i lidského hlediska (Slaný, 2011, s. 617).

1.7 Možné důvody matek pro odložení dítěte do babyboxu

V trestním zákoníku se hovoří o trestném činu, kterého se dopouští ten, kdo zanechá dítě bez pomoci, ohrozí jeho zdraví nebo ho vystaví riziku úmrtí. Matka, popřípadě rodič, který dá své dítě do babyboxu se trestného činu opuštění dítěte nedopouští, protože mu tímto způsobem poskytne pomoc a umožní mu dále se vyvíjet. V tomto případě se ženy nemohou o dítě postarat, nebo se o dítě nechtějí nebo neumějí postarat. Ženy, které se o dítě nemohou postarat, ve většině případů mají subjektivní důvody jako je například úmrtí partnera, vážné onemocnění, nástup do výkonu trestu nebo špatná životní situace. Mohou to být i ženy bez domova, ženy týrané, prostitutky, cizinky bez povolení k trvalému pobytu nebo drogově či alkoholově závislé ženy. Druhou skupinou žen, které se o dítě nechtějí starat dobrovolně, se ho vzdávají z různých příčin. Poslední skupinou žen, které se o dítě neumějí postarat, mohou být mentálně či duševně postižené ženy, ale také velmi mladé dívky, které by zřejmě nezvládly vychovávat dítě, kvůli své mentální nevyzrálosti. Stále ale bývá nejčastějším důvodem, že se ženy ocitnou v tíživé životní a sociální situaci bez pomoci své rodiny a okolí (Dunovský in Škoviera, 2007, s. 128; Kuzníková a kol., 2011, s. 147; Zákon č. 40/2009 Sb.).

Nezájem rodičů o dítě může ale také pramenit primárně z nepřijetí dítěte. Důvody nepřijetí dítěte mohou být na straně dítěte, například handicap dítěte. Nemusí se jednat o těžké postižení, naopak mnohem častěji bývá důvodem nepřijetí lehčí deficit (Lovasová, 2006, s. 18).

1.8 Prevence neplánovaných těhotenství

Rizikové sexuální chování může negativně ovlivňovat jedince, který se ho dopouští, a to jak v čase, kdy probíhá, tak i v budoucnosti. K rizikovému sexuálnímu chování patří například předčasný začátek sexuálního života nebo promiskuita. Následně se může projevit ve vývoji psychiky posunem hodnot, psychosexuální nezralostí, pohlavně přenosnými chorobami nebo problémy v rodině. Předčasný začátek intimního života je spojen s mnohými riziky, mezi které patří i neplánované těhotenství a jeho následky.

Národní iniciativa pro život, o. p. s.

Národní iniciativa pro život, o. p. s. je státem registrovaná obecně prospěšná společnost, jejímž cílem je ochrana základního lidského práva, práva na život od okamžiku početí až do přirozené smrti. Tato společnost se specializuje na lekce prevence neplánovaných těhotenství a interrupcí na středních školách po celé České republice. Lekce prevence neplánovaných těhotenství a interrupcí jsou zaměřeny na podporu zdravého životního stylu a prevenci sexuálního rizikového chování. Cílem je směřovat a vychovávat studenty k odpovědnosti za navazování partnerských vztahu, zdůraznit hodnoty lidského života, věrnost a panenství (Národní iniciativa pro život, [b. r.]).

2 PÉČE O DÍTĚ V TÍSNI

Konec minulého století znamenal ohromný převrat v přístupech k péči o dítě a prosazování jejích základních principů. První a rozhodující pro tuto péči bylo zrušení bariéry pro charitativní, dobrovolné činnosti a možnost vzniku dobrovolných organizací. Vznikla tak celá řada zařízení, která se snažila pokrýt jednotlivé problémy v oblasti dětí a rodin v tísni. Zařízení jako například Dětské krizové centrum, Linka bezpečí, azylové domy, a také fond pro ohrožené děti, který se věnuje vyhledávání vhodných dětí do osvojení a pěstounské péče (Kovařík, 2001, s. 192, 193).

2.1 Potřeby dítěte

Potřeba je subjektivní nedostatek něčeho nezbytného, co dítě potřebuje. Nedosažením této potřeby vzniká frustrace, při dlouhodobém nenaplnění potřeby poté nastupuje deprivace. Pro správný vývoj a rozvoj dítěte je velmi důležitá rodina.

Čím je dítě menší, tím více musíme dbát na naplňování jeho potřeb. Potřeby dítěte závisí především na jeho věku, pohlaví, zdravotním stavu a prostředí, ze kterého pochází. Dělíme je na biologické, psychické, sociální a vývojové. Mezi biologické potřeby řadíme výživu, uspokojování hygienických požadavků, potřeba dostatečné obranyschopnosti (očkování), stimulace a preventivní péče. Je samozřejmé, že biologické potřeby jdou ruku v ruce s ostatními potřebami, tedy aby se dítě narodilo zdravé, chtěné a vítané, nadané všemi předpoklady a schopnostmi pro dobrý a všestranný rozvoj. K základním psychickým potřebám patří především potřeba jistoty a bezpečí, která je uspokojována především ve vztazích dítěte k vychovatelům. Důležitá jsou také potřeby sociální, potřeba lásky a bezpečí, přijetí dítěte, zajištění bydlení a stravy (Kukla, 2016, s. 131, 132).

2.2 Práva dítěte

Základní právní normy vztahující se k dítěti jsou tvořeny ústavně-právními a mezinárodně-právními dokumenty. Ústavně-právní dokumenty tvoří především listina základních práv a svobod. Mezi základní lidská práva, která mají vztah k problematice ohrožených dětí, patří zejména právo na život a právo na zachování lidské důstojnosti. Tato práva jsou promítnuta do ustanovení zákona č. 359/1999 Sb., a sociálně-právní ochraně dětí. Listina základních práv a svobod deklaruje, že lidský život je hoděn ochrany již před narozením (Kukla, 2016, s. 134, 135).

2.3 Úmluva o právech dítěte

Minulé století přineslo do oblasti péče o dítě řadu důležitých teoretických poznatků a praktických návodů na její rozšíření a prohloubení. Tyto poznatky se promítly do nového chápání postavení dítěte ve společnosti, jeho potřeb a práv, které byly zahrnuty do Úmluvy o právech dítěte v roce 1989. Úmluva o právech dítěte se poté svou ratifikací stala vyšší právní normou v naší jurisdikci a začlenila se do zákonů České republiky (Dunovský, 2001, s. 190).

Základní práva deklarovaná Úmluvou:

- Přirození právo každého dítěte na život
- Právo znát své rodiče a právo na jejich péči, pokud je to možné zajistit
- Právo dítěte na ochranu osobnosti – ochrana soukromého života, rodiny, domova
- Právo dítěte na péči obou rodičů – rodičovská odpovědnost za východu a vývoj dítěte

Pro soubor všech dalších práv Úmluvy o právech dítěte se vžilo označení „tři P“. Provision, právo získat nebo mít přístup ke všem zdrojům a službám pro děti jako je lékařská péče, prevence, kurativa, ošacení, prenatální péče o matku, během porodu i po něm, právo na rodinu a podpora návratu k rodině. Protection, ochrana dítěte před zneužíváním, zanedbáním a špatným zacházením. Dále na právní ochranu dítěte, které se ocitlo z jakýchkoliv důvodů mimo vlastní rodinu. Participation, aktivní účast dítěte na veřejném životě (Kukla, 2016, s. 135, 136, 137).

2.4 Sociálně-právní ochrana dětí

Sociálně-právní ochrana dětí je specifickou činností státu, která zahrnuje zejména zajištění práva dítěte na jeho příznivý vývoj a řádnou výchovu a je ustanovena v Zákoně č. 359/1999 Sb. Hlavním účelem orgánů sociálně-právní ochrany dětí je zajištění nejlepšího zájmu dítěte v souvislosti se zákonem a předpisy o správním řízení. Mezi orgány se řadí:

- Obecní úřady (vyhledávání dětí, které potřebují zvýšenou pozornost)
- Krajské úřady (zajišťují přepravu osob, které se mohou stát pěstouny nebo osvojiteli k přijetí dítěte do rodiny)
- Ministerstvo práce a sociálních věcí (posuzuje nové žádosti o přijetí dítěte do rodiny)
- Úřad pro mezinárodní ochranu dětí (v případě dětí vhodných k osvojení v cizině)
- Úřad práce České republiky (rozhoduje o státních příspěvcích na výkon pěstounské péče)

Předním hlediskem činnosti státu je zájem a blaho dítěte, ochrana rodičovství a rodiny a vzájemné právo rodičů a dětí na rodičovskou výchovu a péči. Přihlíží se také na širší sociální prostředí dítěte. Zaměřuje se zejména na děti, jejichž rodiče zemřeli, neplní povinnosti plynoucí z rodičovské odpovědnosti nebo nevykonávají nebo zneužívají práva plynoucí z rodičovské odpovědnosti. Každý člověk je oprávněn upozornit na závadné chování rodiče a upozornit příslušný orgán sociálně- právní ochrany na porušení povinností (Špeciánová, 2007, s. 10, 11; Zákon č. 399/1999 Sb.).

2.4.1 Preventivní a poradenská činnost orgánů sociálně-právní ochrany dětí

Nejlepšího zájmu dítěte má být v první řadě dosaženo preventivním působením státu. V rámci preventivní a poradenské činnosti orgány vyhledávají děti, které vyžadují okamžitou pomoc. Působí také na rodiče, aby plnili povinnosti vyplývající z rodičovské povinnosti. Sledují, zda je zamezování v přístupu dětí do prostředí, které je pro jejich další vývoj a výchovu ohrožující. Hledají nepříznivé vlivy působící na děti a zjišťují příčiny jejich vzniku.

Zákon ukládá také zvláštní povinnosti, aby bylo objektivně možné vykonávat tuto činnost. Velmi důležitá je zejména povinnost státních orgánů, pověřených osob, škol, školských zařízení a poskytovatelů zdravotnických služeb oznámit obecnímu úřadu obce skutečnosti, které naznačují, že se jedná o děti vyžadující okamžitou pomoc. Zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nebo poskytovatel zdravotnických služeb je povinen neprodleně oznámit obecnímu úřadu obce, že matka po narození dítěte opustila a zanechala dítě ve zdravotnickém zařízení (Hrušáková, 2015, s. 254, 255, 257, Zákon č. 399/199 Sb.).

2.5 Náhradní rodinná péče

Náhradní rodinná péče je určena pro děti, které nemají vlastní rodinu a jsou dány do prostředí nové rodiny, která se rodině podobá nebo se jí alespoň přibližuje. Mezi základní cíle náhradní rodinné péče patří zajištění dítěti trvalého (stabilního) vychovatele, se kterým naváže úzký vztah a ke kterému bude mít dítě důvěru a bude se mu svěřovat. Dále zajištění dítěti jasné postavení a roli v heterogenní skupině sourozenců, kde se učí empatie, spoluodpovědnost, důvěru. Posledním cílem je zajištění dítěti pocit jistoty a bezpečí ve stabilním rodinném prostředí, které by se nemělo příliš měnit (Kukla, 2016, s. 242, 243).

2.5.1 Adopce (osvojení dítěte)

Adopce je nevyšší formou náhradní rodinné péče ve smyslu, že dítě získá v rodině stejné postavení jako biologické dítě v rodině osvojitele. Smyslem osvojení je, aby dítě získalo stabilní a bezpečné rodinné zázemí. Při adopci přijímají manželé či jednotlivci za vlastní opuštěné dítě a mají k němu stejná práva a povinnosti, jako by byli jeho rodiči. Osvojením vzniká nový právní i rodinný vztah, protože vzniká nová spojitost mezi rodiči a dětmi. Veškerá vzájemná práva a povinnosti mezi osvojencem a jeho původní rodinnou adopcí zanikají. Osvojitel musí být zletilá a svéprávná fyzická osoba. Osvojení je vyloučeno mezi osobami spolu příbuznými v přímé linii a sourozenci (Bubleová, 2014, s. 6, 7).

2.5.2 Svěření dítěte do péče jiné fyzické osoby než rodiče

V případě, že se rodiče o dítě nestarají, je jedním z prvních institutů náhradní rodinné péče, který přichází v úvahu, svěření do péče jiné osoby než rodiče. Soud může rozhodnout o svěření dítěte do péče jiné fyzické osoby než rodiče tehdy, když jde o zájem dítěte, a fyzická osoba poskytuje záruku řádné výchovy dítěte. Při výběru fyzické osoby vhodné pro svěření dítěte dá soud přednost zpravidla příbuznému. Dítě je možno svěřit i do společné výchovy manželů. V případě rozvodu manželů o výchově dítěte rozhoduje soud, v případě úmrtí jednoho z manželů zůstává dítě ve výchově manžela druhého. Pokud soud rozhodne o této péči, vymezí vždy obsah jejich práv a povinností fyzické osoby k dítěti (Kukla, 2016, s. 244; Novotná, 2009, s. 71).

2.5.3 Pěstounská péče

Dítě může být svěřeno do pěstounské péče manželů, prarodičů, fyzické osobě, nebo může být navraceno biologickému rodiči. Velmi důležité u biologických rodičů je zhodnocení motivace a připravenosti na dítě s dostatkem sil ho vychovávat. Z právního hlediska je zde rozhodujícím činitelem pouze zájem dítěte. Fyzická osoba musí poskytnout záruku řádné výchovy dítěte. Výhodou i nevýhodou pěstounské péče je svazek pěstounů s dítětem, který je volnější, než je tomu při svěření dítěte do péče. Pěstounská péče může být zrušena na žádost pěstouna nebo na návrh oddělení sociálně- právní ochrany dětí. Právně zaniká dosažením zletilosti dítěte (Kukla, 2016, s. 245, 246; Smutková, 2007, s. 53, 54).

2.5.4 Poručenství

Zákon o rodině zvolení poručníka, který bude nezletilé dítě vychovávat, zastupovat a spravovat jeho majetek místo rodičů. Tato situace může nastat, když oba rodiče nezletilého dítěte zemřeli, byli zbaveni rodičovské zodpovědnosti, výkon jejich rodičovské zodpovědnosti byl pozastaven nebo nemají způsobilost k právním úkonům v plném rozsahu. Soudem ustanovený poručník nastupuje namísto rodičů téměř v celém rozsahu, pokud bude o dítě osobně pečovat a naplňovat všechny složky rodičovské zodpovědnosti. Poručník je zabezpečen dávkami státní sociální podpory (Novotná, 2009, s. 73).

3 NYNĚJŠÍ STAV BABYBOXŮ VE ZLÍNSKÉM KRAJI

Ve Zlínském kraji se dosud nachází 4 babyboxy. Konkrétně se nachází ve Zlíně, Uherském Hradišti, Kroměříži a Valašském Meziříčí.

3.1 Zlín

První babybox ve Zlínském kraji byl zřízen ve Zlíně 6. prosince 2007. Po 10 letech v prosinci roku 2017 byl babybox staršího typu vyměněn za babybox nové generace. Je umístěn v západní části areálu Krajské nemocnice T. Bati, a. s. a je přístupný z veřejné komunikace a parkoviště v blízkosti hlavního vjezdu do areálu nemocnice. Během doby provozu v Krajské nemocnici T. Bati byli v babyboxu nalezeni dva novorozenci. 8. 12. 2010 byla nalezena holčička Věra, 8. 3. 2014 byla nalezena holčička Gabriela.

3.2 Uherské Hradiště

Možnost vložit nechtěné dítě do babyboxu mají ženy od 15. 8. 2013 v Uherskohradišťské nemocnici. Nachází se zvenku budovy H a signalizační zařízení je součástí pracovního pultu sester novorozeneckého oddělení. Nemocnice poskytne dítěti potřebnou zdravotní péči, sociálně-právní ochranu dítěte zajišťuje Městský úřad Uherské Hradiště. Během provozu v Uherskohradišťské nemocnici nebyl nalezen žádný novorozenec (Babybox, 2012).

Obrázek č. 2 –Babybox v Uherskohradišťské nemocnici (Slovácký deník)

3.3 Kroměříž

V Kroměřížské nemocnici otevřeli babybox 29. 7. 2009. Zařízení, které má pomoci matkám v těžké životní situaci je umístěno v budově Lékařské služby první pomoci. Je napojen na novorozenecké oddělení Kroměřížské nemocnice. Ve chvíli, kdy matka vloží dítě do babyboxu dostanou tamní pracovníci signál. Po dobu fungování byli nalezeni dva novorozenci. Dvě holčičky se jmény Pavla a Monika byly nalezeny 14. 10. 2013 a 8. 6. 2015 (Babybox, 2010; Kroměřížský deník, 2009).

Obrázek č. 3 – Babybox v Kroměřížské nemocnici (iDnes.cz)

3.4 Valašské Meziříčí

Poslední babybox ve Zlínském kraji byl otevřen 27. 2. 2014 v Nemocnici Valašské Meziříčí a. s. Je zabudován do levé části hlavní budovy polikliniky u rehabilitačních ambulancí. Babybox nové generace funguje pomocí čidel, která ihned vyrozumí zdravotníky nemocnice, že se dvířka otevřela. Na příjmu novorozeneckého oddělení se rozezní zvuková a rozsvítí světelná signalizace. Po dobu fungování babyboxu ve Valašském Meziříčí byl nalezen jeden novorozenec, a to 13. 6. 2016 holčička se jménem Mišutka (Babybox, 2010; Valašský deník, 2014).

Obrázek č. 4 – Babybox v Nemocnici Valašské Meziříčí a. s. (Babyboxy v ČR)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 METODOLOGIE VÝZKUMU

4.1 Cíle výzkumného šetření

1. Zjistit informovanost středoškoláků o babyboxech
2. Zjistit názory středoškoláků na babyboxy
3. Porovnat názory a informovanost středoškoláků o babyboxech podle zaměření škol

4.2 Design výzkumu

Výzkumná část bakalářské práce byla realizována na internetovém portále Google. Sběr dat probíhal od bředna do dubna 2018. V internetové formě bylo vyplněno 100 dotazníků, výsledná data byla zpracována ve formě tabulek, grafů a komentářů.

4.3 Metoda výzkumu

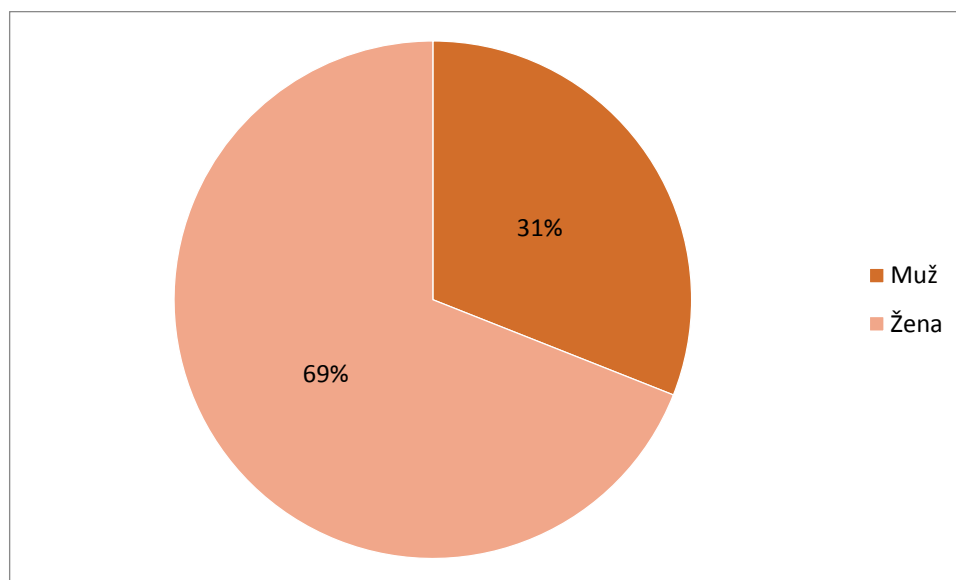
Pro metoda výzkumu práce byl zvolen dotazník, který zahrnoval kvantitativní výzkum. Dotazník byl zcela anonymní a obsahoval 19 otázek, z nichž 3 otázky byly otevřené (otázky č. 6, 9, 19). Dotazníkového šetření se zúčastnili studenti středních škol ve Zlínském kraji.

5 ANALÝZA A INTERPRETACE VÝSLEDKŮ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Otázka č. 1: Jste?

Tabulka č. 2 – Pohlaví

	Absolutní četnost (N)	Relativní četnost (%)
Muž	31	31,00
Žena	69	69,00
Celkem	100	100,00

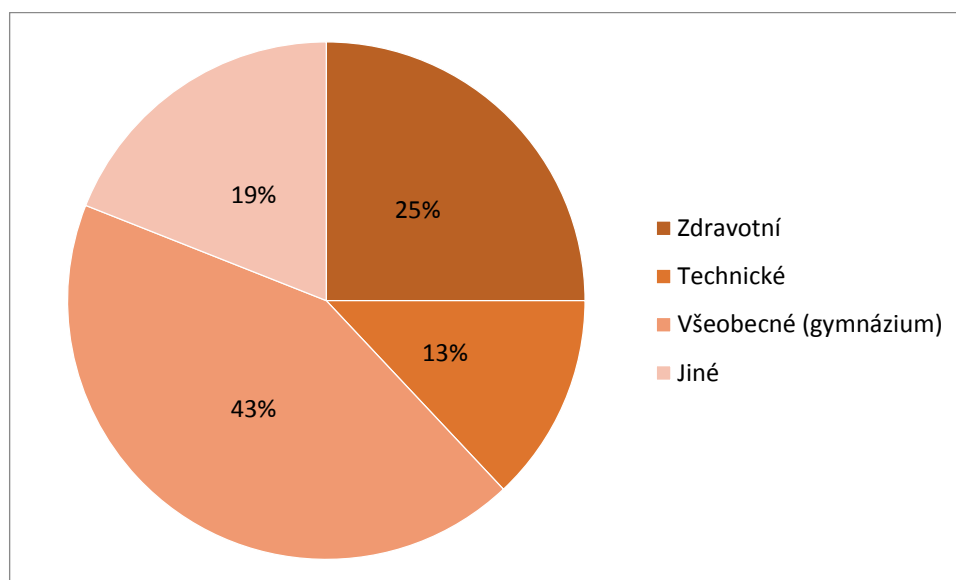
Graf č. 1 – Pohlaví

Komentář: Z grafu č. 1 vyplývá, že pro průzkum této problematiky odpovědělo 31 (31 %) respondentů mužského pohlaví a 69 (69 %) respondentů ženského pohlaví.

Otázka č. 2: Jaké je zaměření školy, kde studujete?

Tabulka č. 3 – Zavěření školy

	Absolutní četnost (N)	Relativní četnost (%)
Zdravotní	25	25,00
Technické	13	13,00
Všeobecné (gymnázium)	43	43,00
Jiné	19	19,00
Celkem	100	100,00

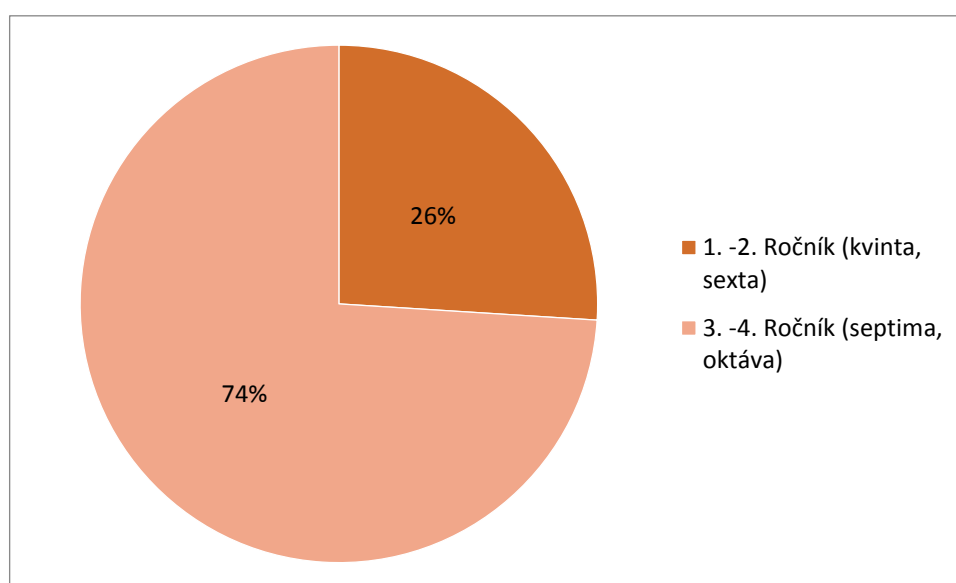
Graf č. 2 – Zavěření školy

Komentář: Z dotazovaných respondentů bylo 25 (25 %) ze zdravotního zaměření škol, 13 (13 %) respondentů z technického zaměření škol, 43 (43 %) respondentů z všeobecného zaměření škol (gymnázíí) a 19 (19 %) respondentů z jiného zaměření škol.

Otázka č. 3: Který ročník studujete?

Tabulka č. 4 – Ročník

	Absolutní četnost (N)	Relativní četnost (%)
1. -2. Ročník (kvinta, sexta)	26	26,00
3. -4. Ročník (septima, oktáva)	74	74,00
Celkem	100	100,00

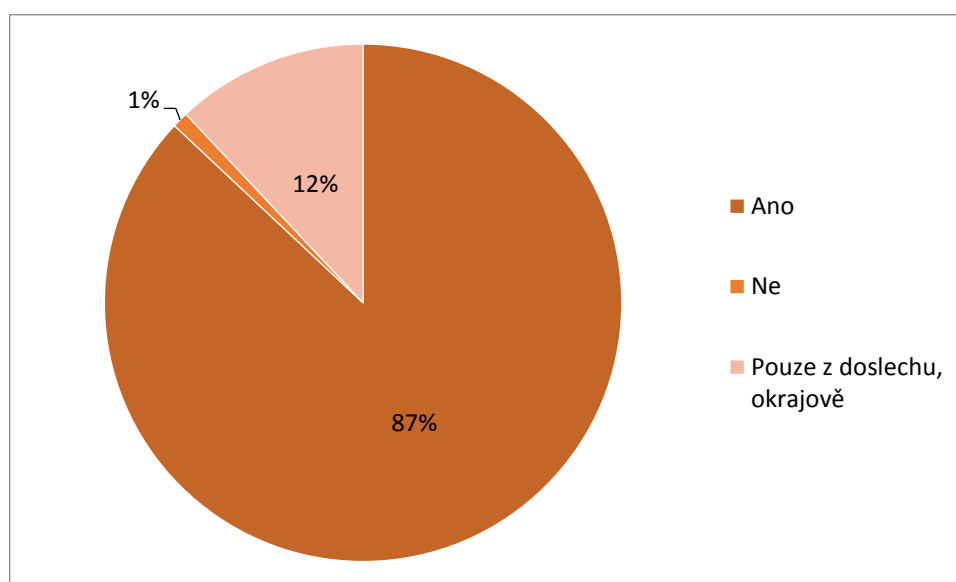
Graf č. 3 – Ročník

Komentář: Převážná většina respondentů (74 – 74 %) dotazníkového šetření studuje 3. -4. ročník středních škol (kvinta, sexta). Zbývající počet respondentů (26 – 26 %) studuje 1. -2. Ročník středních škol (septima, oktáva).

Otázka č. 4: Slyšeli jste už někdy o babyboxech?

Tabulka č. 5 – Povědomí o babyboxech

	Absolutní četnost (N)	Relativní četnost (%)
Ano	87	87,00
Ne	1	1,00
Pouze z doslechu, okrajově	12	12,00
Celkem	100	100,00

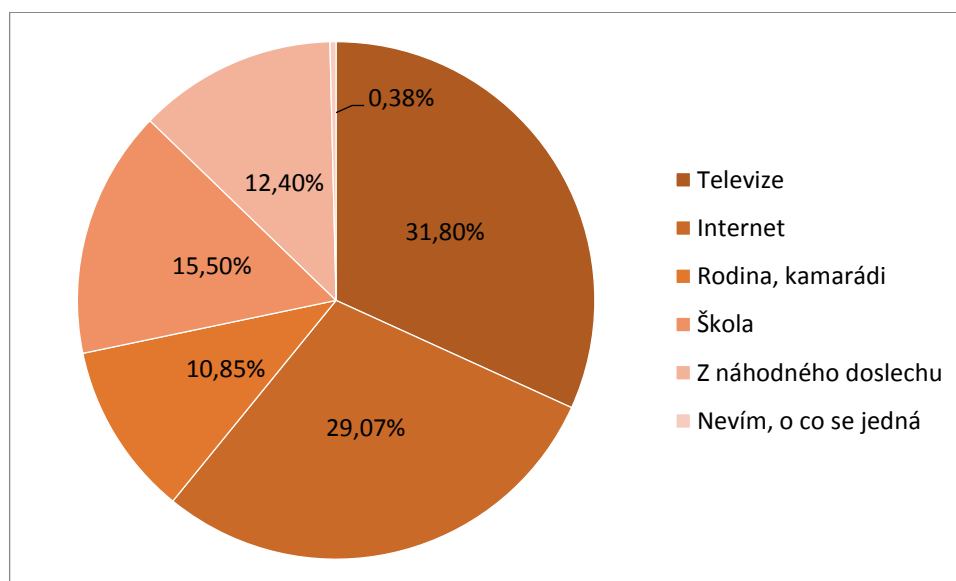
Graf č. 4 – Povědomí o babyboxech

Komentář: Z grafu č. 4 vyčteme, že 87 (87 %) respondentů má povědomí o babyboxech a 12 (12 %) respondentů má povědomí o babyboxech pouze z doslechu, okrajově. Pouze 1 (1 %) respondent odpověděl na otázku č. 4, že o babyboxech neslyšel.

Otázka č. 5: Kde jste slyšeli o babyboxech? Lze označit více odpovědí.

Tabulka č. 6 – Zdroj povědomí o babyboxech

	Absolutní četnost (N)	Relativní četnost (%)
Televize	82	31,80
Internet	75	29,07
Rodina, kamarádi	28	10,85
Škola	40	15,50
Z náhodného doslechu	32	12,40
Nevím, o co se jedná	1	0,38
Celkem	258	100,00

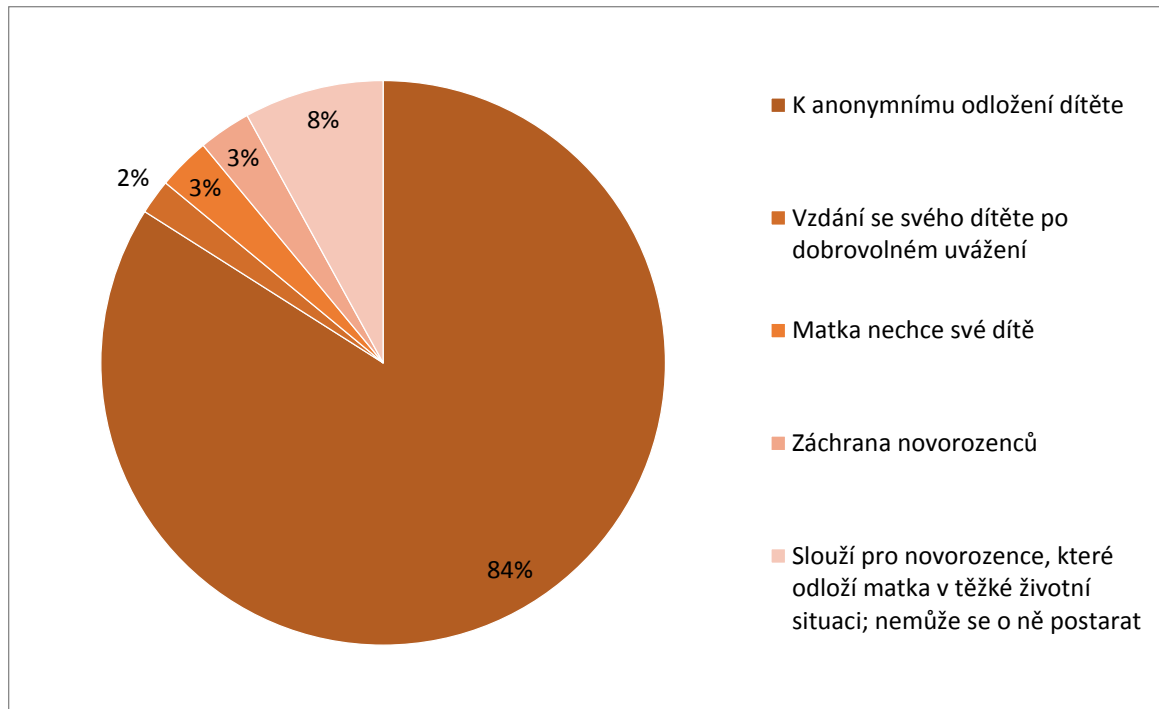
Graf č. 5 – Zdroj povědomí o babyboxech

Komentář: Vzhledem k otázce s možností více odpovědí je celkový počet, tedy absolutní četnost 258 a relativní četnost činí procentuální podíl. Jako zdroj povědomí o babyboxech nejvíce respondentů odpovědělo televizi 82 (31,80 %). 75 respondentů (29,07 %) uvedlo internet, 40 respondentů (15,50 %) školu, 28 (10,85 %) rodinu a kamarády, 32 (12,40 %) odpovědělo, že slyšely o babyboxech pouze z náhodného doslechu a 1 (0,38 %) respondent uvedl, že neví, o co se jedná.

Otázka č. 6: K čemu podle Vás slouží babybox?

Tabulka č. 7 – Využití babyboxu

	Absolutní četnost (N)	Relativní četnost (%)
K anonymnímu odložení dítěte	84	84,00
Vzdání se svého dítěte po dobrovolném uvážení	2	2,00
Matka nechce své dítě	3	3,00
Záchrana novorozenců	3	3,00
Slouží pro novorozence, které odloží matka v těžké životní situaci; nemůže se o ně postarat	8	8,00
Celkem	100	100,00

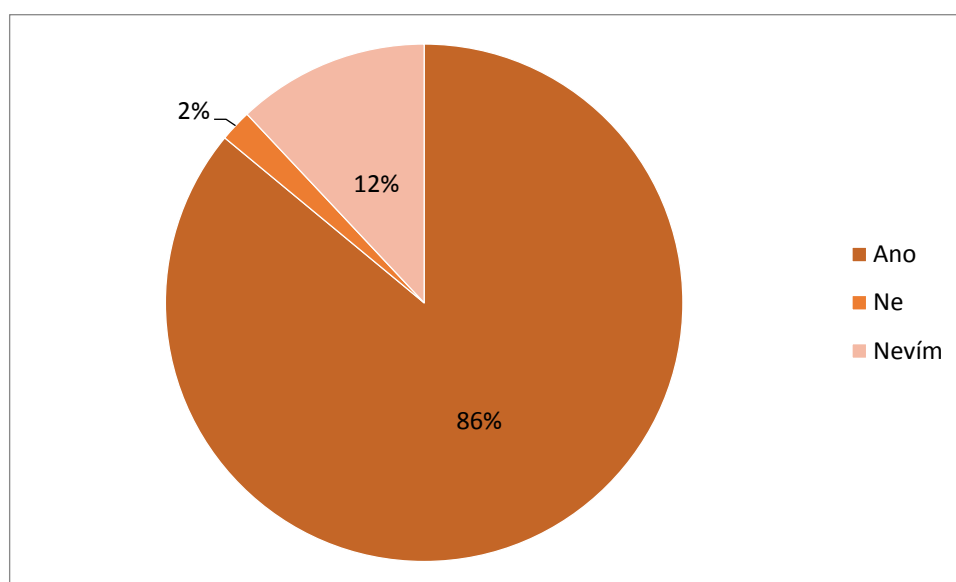
Graf č. 6 – Využití babyboxu

Komentář: Otázkou č. 6 jsem se snažila zjistit, jestli studenti středních škol vědí, k čemu slouží babybox. Největší procento respondentů (84 %) odpovědělo, že babybox slouží k anonymnímu odložení dítěte, podle rozboru šetření tuto odpověď z poloviny zvolili studenti gymnázií. 2 % respondentů odpovědělo, že slouží ke vzdání se svého dítěte po dobrovolném uvážení, 3 % odpovědělo, že matka nechce své dítě, pro 3 % dotazovaných je babybox záchrana novorozenců a pro 8 % respondentů slouží babybox pro novorozence, které odloží matka v těžké životní situaci, nebo se o ně nemůže postarat.

Otázka č. 7: Myslíte si, že babyboxy jsou potřebné?

Tabulka č. 8 – Potřebnost babyboxů

	Absolutní četnost (N)	Relativní četnost (%)
Ano	86	86,00
Ne	2	2,00
Nevím	12	12,00
Celkem	100	100,00

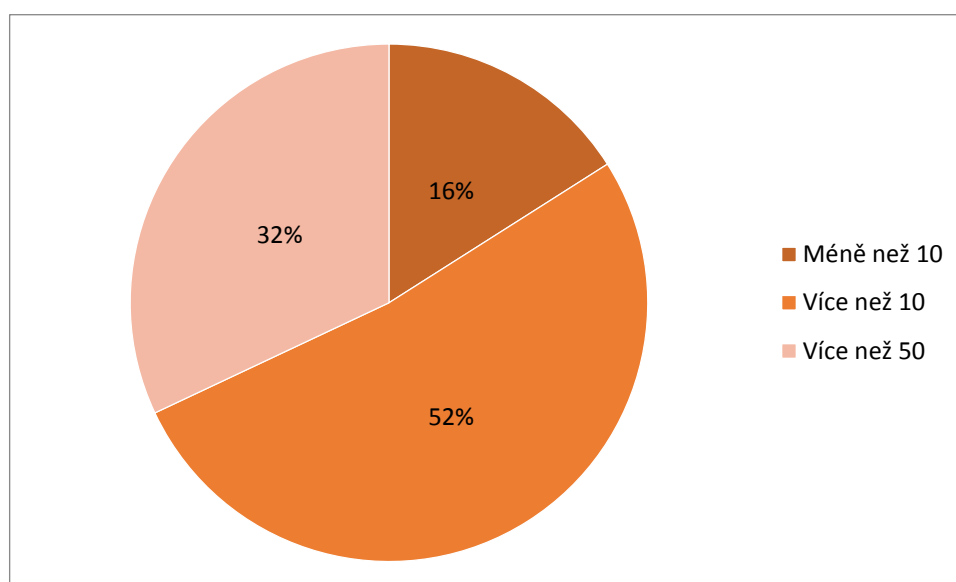
Graf č. 7 – Potřebnost babyboxů

Komentář: Na otázku potřebnosti babyboxů odpovědělo 86 % respondentů pozitivně a 2 % respondentů negativně. 12 % respondentů neví, jestli jsou babyboxy potřebné. Dle rozboru šetření většina kladně hodnotících respondentů studuje gymnázium.

Otázka č. 8: Víte, kolik je babyboxů v České republice?

Tabulka č. 9 – Množství babyboxů v České republice

	Absolutní četnost (N)	Relativní četnost (%)
Méně než 10	16	16,00
Více než 10	52	52,00
Více než 50	32	32,00
Celkem	100	100,00

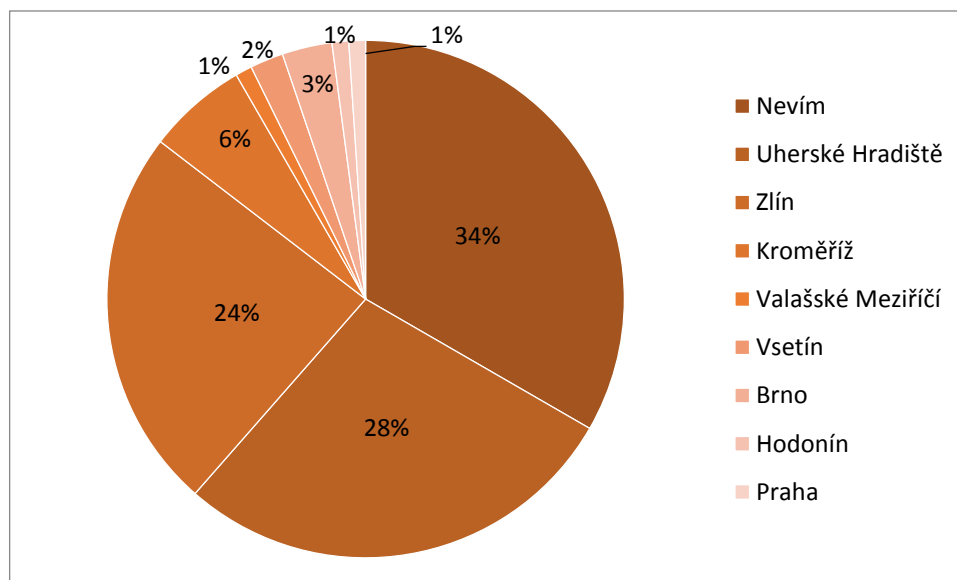
Graf č. 8 – Množství babyboxů v České republice

Komentář: Otázkou č. 8 jsem chtěla zjistit, zda respondenti mají přehled o množství babyboxů v České republice. Převážná většina (52 %) si myslí, že je v České republice více než 10 babyboxů. 32 % respondentů si myslí, že je babyboxů více než 50 a 16 % respondentů si myslí, že je babyboxů méně než 10.

Otázka č. 9: Víte, kde se nachází nejbližší babybox?

Tabulka č. 10 – Nejbližší babybox

	Absolutní četnost (N) ⁰	Relativní četnost (%)
Nevím	36	36,00
Uherské Hradiště	27	27,00
Zlín	23	23,00
Kroměříž	6	6,00
Valašské Meziříčí	1	1,00
Vsetín	2	2,00
Brno	3	3,00
Hodonín	1	1,00
Praha	1	1,00
Celkem	100	100,00

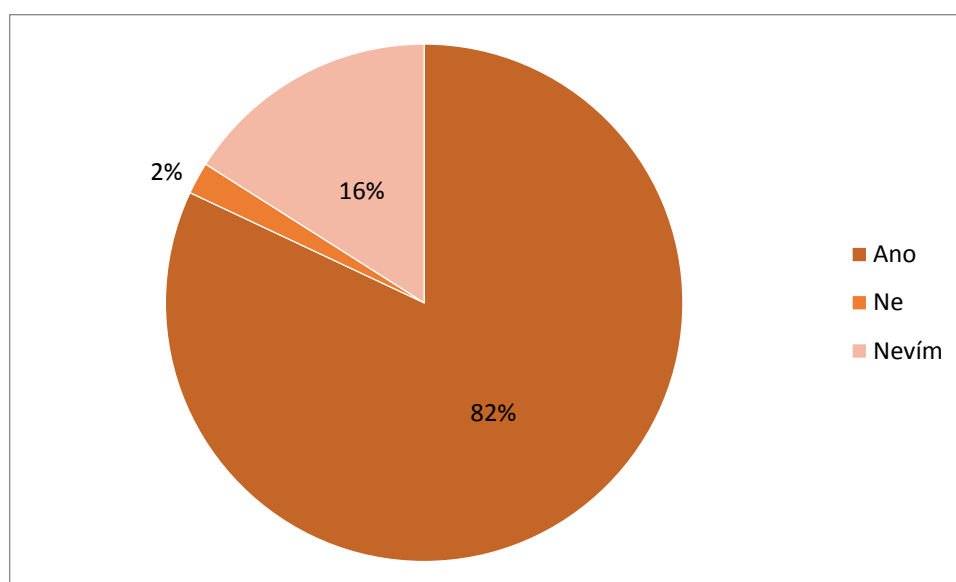
Graf č. 9 – Nejbližší babybox

Komentář: Z grafu č. 9 je uvedeno, že respondentů, kteří nevěděli, kde se nachází nejbližší babybox bylo nejvíce, tedy 36 %. Nejvíce vybranou správnou odpovědí, kde se nachází babybox je Uherské Hradiště (27 %), poté následuje Zlín (23 %), Kroměříž (6 %) a Valašské Meziříčí, které věděl pouze 1 respondent (1 %). 2 % respondentů odpovědělo Vsetín, zde se ale babybox zatím nenachází. Zbylé 4 % tvořili respondenti s odpověďmi jako je Brno, Hodonín a Praha.

Otázka č. 10: Souhlasíte s vybudováním dalších babyboxů po České republice?

Tabulka č. 11 – Vybudování dalších babyboxů

	Absolutní četnost (N)	Relativní četnost (%)
Ano	82	82,00
Ne	2	2,00
Nevím	16	16,00
Celkem	100	100,00

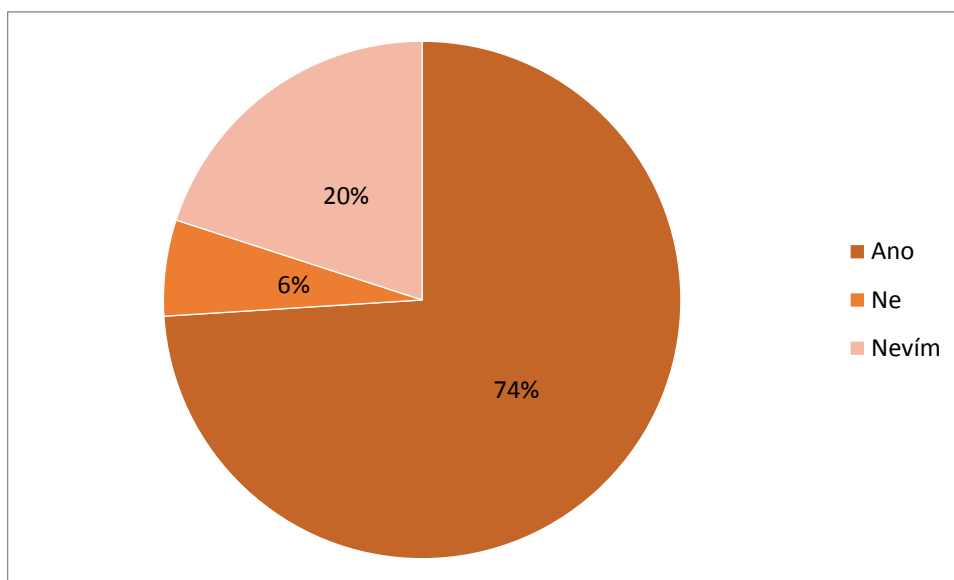
Graf č. 10 – Vybudování dalších babyboxů

Komentář: 82 respondentů (82 %)souhlasí s vybudováním dalších babyboxů po České republice, naopak pouze 2 respondenti nesouhlasí (2 %). Zbýlých 16 respondentů (16 %) si nejsou jisti, zda by bylo vhodné vybudování dalších babyboxů.

Otázka č. 11: Měl by podle Vás stát více přispívat na modernizaci a rozšíření babyboxů?

Tabulka č. 12 – Financování babyboxů

	Absolutní četnost (N)	Relativní četnost (%)
Ano	74	74,00
Ne	6	6,00
Nevím	20	20,00
Celkem	100	100,00

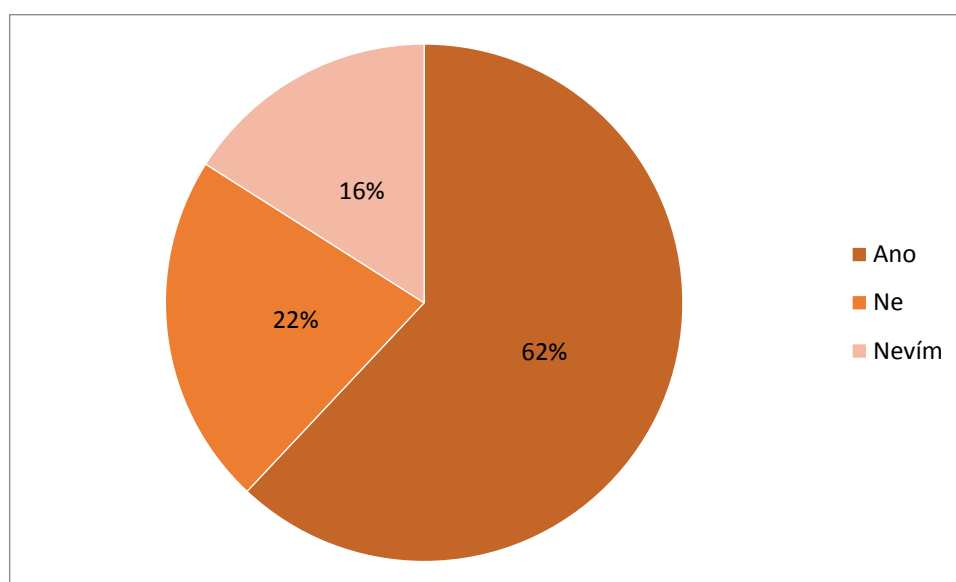
Graf č. 11 – Financování babyboxů

Komentář: Otázkou č. 11 jsem chtěla zjistit, zda by podle respondentů měl stát více přispívat na modernizaci a rozšíření babyboxů. Babyboxy jsou totiž převážně financovány od dárců. 74 respondentů si myslí, že by měl stát více přispívat na modernizaci a rozšíření babyboxů (74 %). 6 respondentů odpovědělo ne na tuto otázku (6 %) a 20 respondentů neví, zda je větší financování státu potřebné (20 %).

Otázka č. 12: Souhlasíte, aby ženy mohly své dítě odložit anonymně?

Tabulka č. 13 – Anonymní odložení dítěte

	Absolutní četnost (N)	Relativní četnost (%)
Ano	62	62,00
Ne	22	22,00
Nevím	16	16,00
Celkem	100	100,00

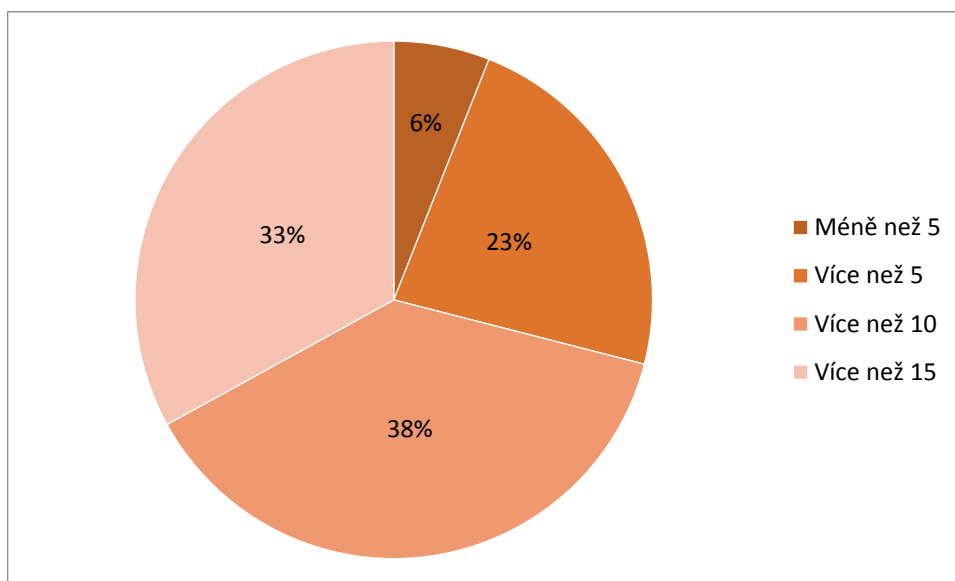
Graf č. 12 – Anonymní odložení dítěte

Komentář: 62 respondentů (62 %) na tuto otázku odpovědělo tak, že souhlasí s anonymním odložením dítěte, polovina byla studenty gymnázií. 22 respondentů (22 %) naopak nesouhlasí s anonymním odložením dítěte. 16 respondentů (16 %) neví, nebo si nejsou jisti.

Otázka č. 13: Kolik si myslíte, že bylo v roce 2017 odloženo dětí do babyboxu v České republice?

Tabulka č. 14 – Odloženo dětí v roce 2017

	Absolutní četnost (N)	Relativní četnost (%)
Méně než 5	6	6,00
Více než 5	23	23,00
Více než 10	38	38,00
Více než 15	33	33,00
Celkem	100	100,00

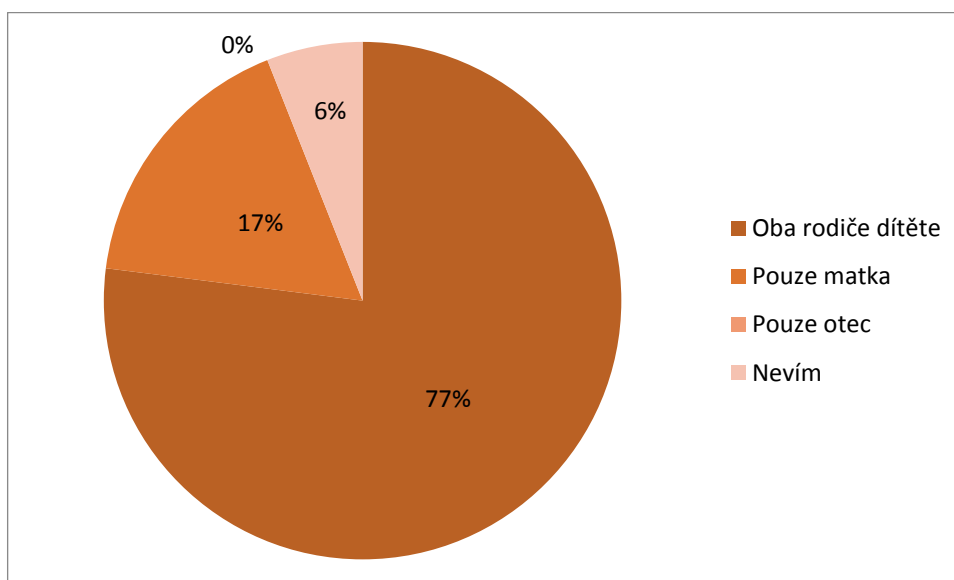
Graf č. 13 – Odloženo dětí v roce 2017

Komentář: Otázkou č. 13 jsem chtěla zjistit, zda studenti středních škol vědí, jak často jsou matkami využívány babyboxy v České republice. Prezentováno je to na roce 2017. Převážná většina respondentů 38 % volilo odpověď více než 10, 33 % respondentů volilo odpověď více než 15. Menší procento respondentů (23 %) odpovědělo více než 5 a pouze 6 % zvolilo méně než 5.

Otázka č. 14: Měli by podle Vás rozhodovat o osudu dítěte:

Tabulka č. 15 – Rozhodování o osudu dítěte

	Absolutní četnost (N)	Relativní četnost (%)
Oba rodiče dítěte	77	77,00
Pouze matka	17	17,00
Pouze otec	0	0,00
Nevím	6	6,00
Celkem	100	100,00

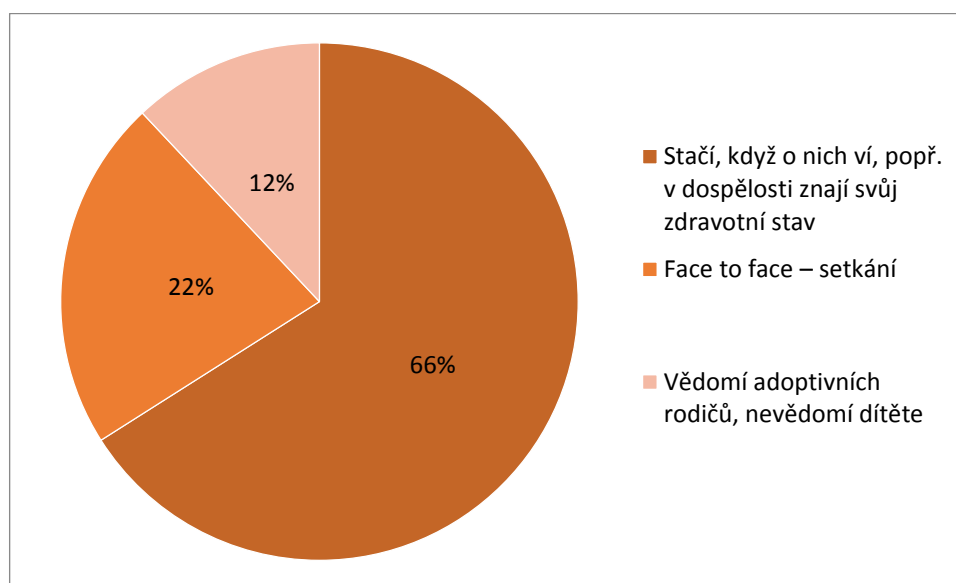
Graf č. 14 – Rozhodování o osudu dítěte

Komentář: Podle 77 % respondentů by měli oba rodiče dítěte rozhodovat o osudu dítěte. 17 % respondentů odpovědělo, že by měla rozhodovat o osudu dítěte pouze matka a 6 % respondentů neví. Žádný respondent neodpověděl na tuto otázku tak, aby rozhodoval o osudu dítěte pouze otec.

Otázka č. 15: Myslíte si, že odložené děti mají právo znát své biologické rodiče? Lze označit více odpovědí.

Tabulka č. 16 – Právo dítěte znát své biologické rodiče

	Absolutní četnost (N)	Relativní četnost (%)
Stačí, když o nich ví, popř. v dospělosti znají svůj zdravotní stav	66	66,00
Face to face – setkání	22	22,00
Vědomí adoptivních rodičů, nevědomí dítěte	12	12,00
Celkem	100	100,00

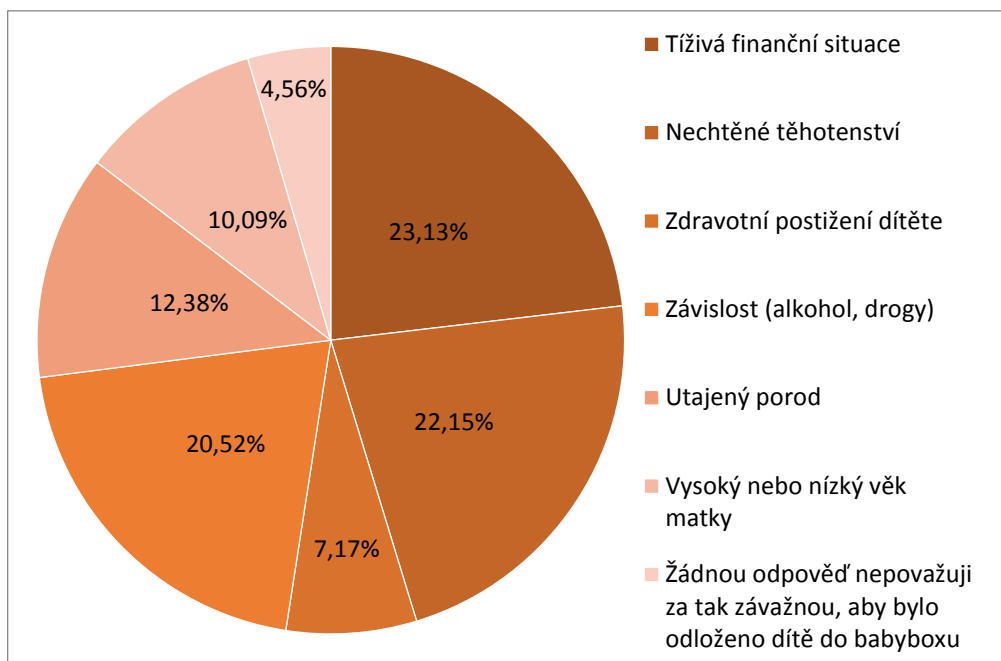
Graf č. 15 – Právo dítěte znát své biologické rodiče

Komentář: Z grafu č. 15 můžeme vyčíst, že 66 % dotázaným respondentům by stačilo, kdyby věděli o své minulosti a v dospělosti znali svůj zdravotní stav. Pro možnost face to face – setkání bylo 22 % respondentů a 12 % respondentů volilo odpověď o vědomí adoptivních rodičů a nevědomí dítěte.

Otázka č. 16: Jaké jsou podle Vás důvody matek k odložení dítěte do babyboxu? Lze označit více odpovědí.

Tabulka č. 17 – Důvody matek k odložení dítěte do babyboxu

	Absolutní četnost (N)	Relativní četnost (%)
Těživá finanční situace	71	23,13
Nechtěné těhotenství	68	22,15
Zdravotní postižení dítěte	22	7,17
Závislost (alkohol, drogy)	63	20,52
Utajený porod	38	12,38
Vysoký nebo nízký věk matky	31	10,09
Žádnou odpověď nepovažuji za tak závažnou, aby bylo odloženo dítě do babyboxu	14	4,56
Celkem	307	100,00

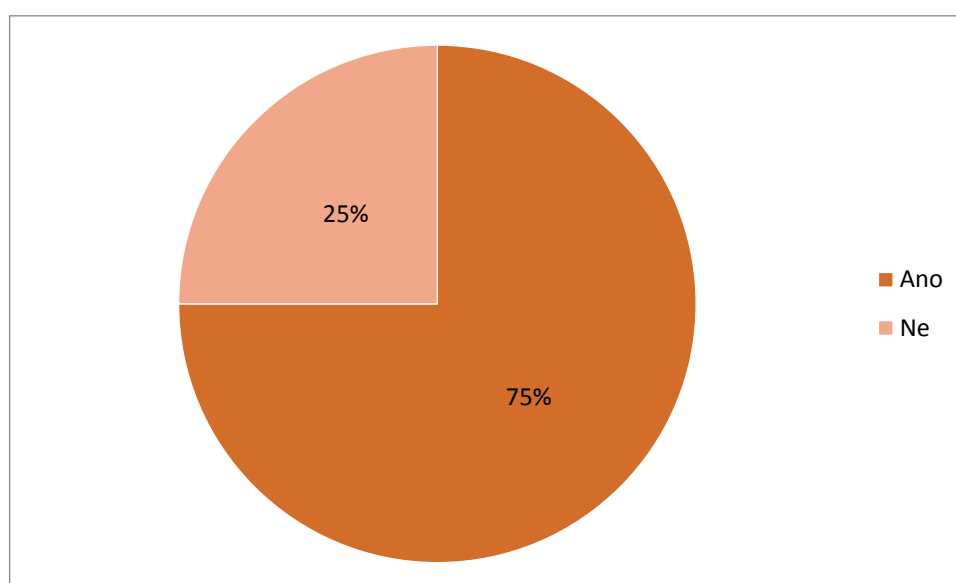
Graf č. 16 – Důvody matek k odložení dítěte do babyboxu

Komentář: Vzhledem k otázce s možností více odpovědí je celkový počet, tedy absolutní četnost 307 a relativní četnost činí procentuální podíl jednotlivých položek. 23,13 % respondentů odpovědělo na důvody matek k odložení dítěte tíživou finanční situací, velmi často dotazovaní volili možnost nechtěného těhotenství, a to ve 22,15 %. Dále v pořadí za sebou jsou závislost na alkoholu nebo drogách (20,52 %), utajený porod (12,38 %), vysoký nebo nízký věk matky (10,09 %) a zdravotní postižení dítěte (7,17 %). Odpověď zvolenou ve 14 případech (4,56 %) bylo, že žádnou odpověď respondenti nepovažují za tak závažnou, aby bylo odloženo dítě do babyboxu.

Otázka č. 17: Jste sexuálně aktivní?

Tabulka č. 18 – Sexualita

	Absolutní četnost (N)	Relativní četnost (%)
Ano	75	75,00
Ne	25	25,00
Celkem	100	100,00

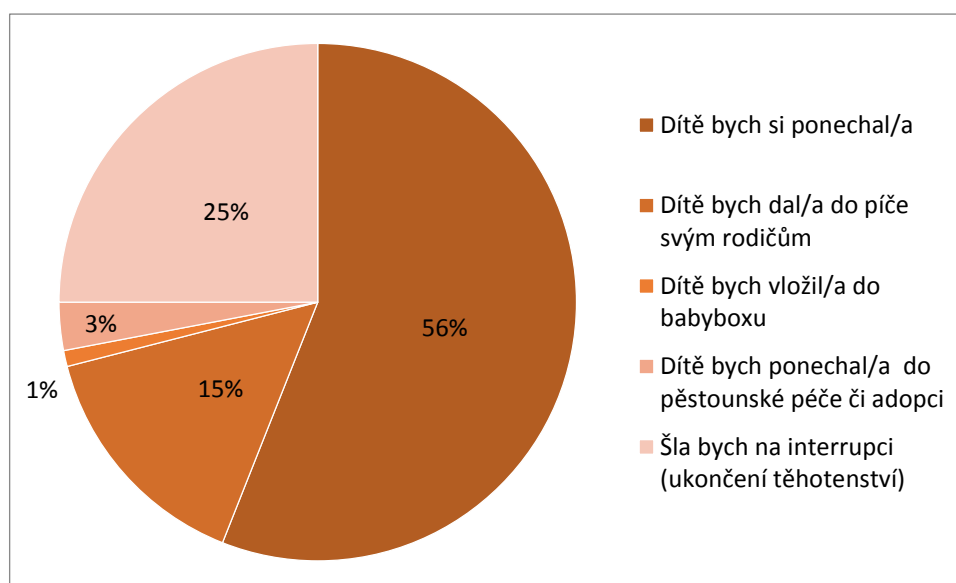
Graf č. 17 – Sexualita

Komentář: Z grafu č. 17 můžeme vyčíst, že 75 % dotázaných je sexuálně aktivních a 25 % dotázaných sexuálně neaktivních. Otázkou č. 17 je demonstrován brzký nástup sexuálního života u studentů středních škol s následky neplánovaného těhotenství.

Otázka č. 18: Pokud ano, kdybyste nyní zjistila, že jste těhotná (partner):

Tabulka č. 19 – Rozhodnutí při otěhotnění

	Absolutní četnost (N)	Relativní četnost (%)
Dítě bych si ponechal/a	56	56,00
Dítě bych dala do péče svým rodičům	15	15,00
Dítě bych vložil/a do babyboxu	1	1,00
Dítě bych ponechal/a do pěstounské péče či adopci	3	3,00
Šla bych na interrupci (ukončení těhotenství)	25	25,00
Celkem	100	100,00

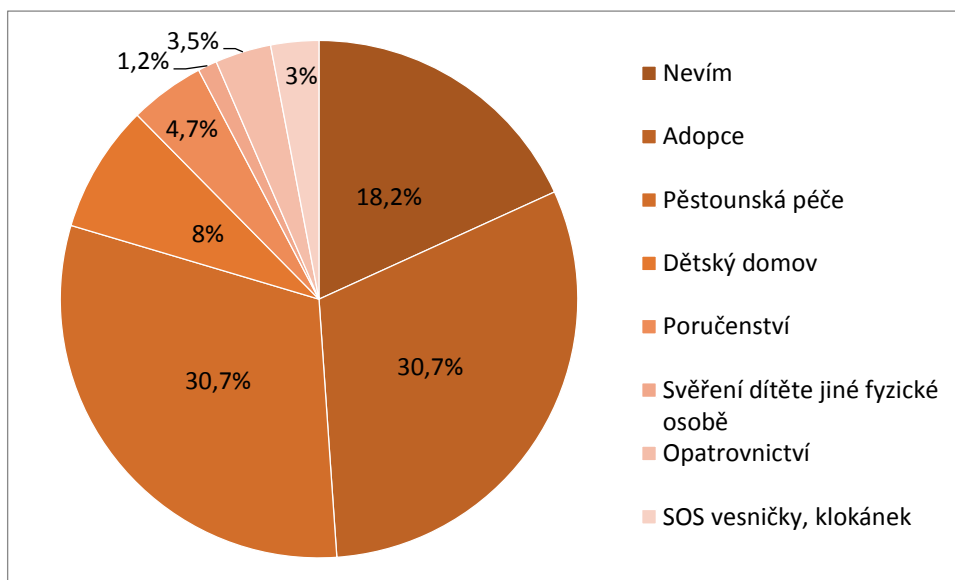
Graf č. 18 – Rozhodnutí při otěhotnění

Komentář: V 56 % případů respondentů by si dítě ponechalo, při otěhotnění v brzkém věku. Velké procento respondentů ale také tvoří volba interrupce, a to 25 %. Z grafu č. 18 také lze vyčíst, že 15 % respondentů by dítě dalo do péče svým rodičům. 3 % respondentů volilo možnost ponechání dítěte do pěstounské péče či adopci. Pouze 1 % respondentů by dítě vložilo do babyboxu.

Otázka č. 19: Znáte nějakou formu náhradní rodinné péče?

Tabulka č. 20 – Náhradní rodinná péče

	Absolutní četnost (N)	Relativní četnost (%)
Nevím	32	18,20
Adopce	54	30,70
Pěstounská péče	54	30,70
Dětský domov	14	8,00
Poručenství	8	4,70
Svěření dítěte jiné fyzické osobě	2	1,2
Opatrovnictví	6	3,50
SOS vesničky, klokánek	5	3,00
Celkem	176	100,00

Graf č. 19 – Náhradní rodinná péče

Komentář: Vzhledem k otázce s možností více odpovědí je celkový počet, tedy absolutní četnost 176 a relativní četnost činí procentuální podíl. 30,70 % respondentů nejčastěji na otázku č. 19, jakou formu náhradní rodinné péče znají, odpovědělo adopci. Se stejným počtem procent (30,70) uvedli respondenti odpověď pěstounská péče. Velké procento těchto dvou odpovědí (20 %) uvedli studenti gymnázií. Dále za sebou následovali odpovědi dětský domov (8%), poručenství (4,7%), opatrovnictví (3,5%), SOS vesničky a klokánek (3%) a svěření dítěte jiné fyzické osobě (1,2%). 18,2% odpovědělo na tuto otázku, že neznají žádnou formu náhradní rodinné péče.

6 DISKUZE

V praktické části bakalářské práce byl stanoven cíl:

1. Zjistit informovanost středoškoláků o babyboxech.

K tomuto cíli se vztahovaly dotazníkové otázky č. 4, 9 a 19.

Otázka č. 4, ve které jsme se dotazovali, zda studenti středních škol někdy slyšeli o babyboxech. Z rozboru jsme se dozvěděli, že 87 respondentů má povědomí o babyboxech. 12 dotázaných uvedlo, že vědí o problematice pouze z doslechu, okrajově a 1 dotázaný uvedl, že o babyboxech neslyšel.

Další dotazníková otázka č. 9 se zaměřovala na umístění babyboxu v nejbližším okolí bydliště studentů středních škol. Bohužel 36 respondentů uvedlo, že neví, kde se nachází nejbližší babybox. Druhou a třetí nejčastější odpovědí byl babybox v Uherském Hradišti a Zlíně.

Poslední dotázanou položkou k tomuto cíli byla otázka č. 19. Zde jsme chtěli zjistit, zda mají respondenti pojetí o tom, do jaké náhradní rodinné péče jsou novorozenci poslání. Nejvíce studenti středních škol odpovídali, že znají adopci a pěstounskou péči.

Cíl 1. byl splněn.

2. Zjistit názory středoškoláků na babyboxy

K tomuto cíli se vztahovaly dotazníkové otázky č. 7, 12 a 14.

V otázce č. 7 jsme pátrali, zda si studenti středních škol myslí, že jsou babyboxy potřebné. 86 dotázaných respondentů odpovědělo pozitivně na tuto otázku. Pouze 2 respondenti odpověděli negativně. 12 dotázaných neví, zda jsou babyboxy potřebné.

Také následující otázkou č. 12 jsme chtěli vědět názor středoškoláků, zda souhlasí s tím, aby ženy mohly své dítě anonymně odložit. 62 respondentů souhlasí s anonymním odložením, 22 respondentů nesouhlasí s odložením a 16 respondentů neví, nebo si nejsou jisti.

Poslední otázkou k tomuto cíli byla otázka č. 14. Respondenti si v 77 případech myslí, že o osudu dítěte by měli rozhodovat oba dva rodiče a v 17 případech jsou přesvědčeni, že by měla o osudu dítěte rozhodovat pouze matka.

Cíl 2. byl splněn.

3. Porovnat názory a informovanost středoškoláků o babyboxech podle zaměření škol

Podle zaměření škol z dotazníkového šetření bylo zjištěno, že informovanost středoškoláků o babyboxech je závislá na zaměření škol, ve které respondenti studují. Studenti gymnázií měli větší povědomí o babyboxech, o jiných druzích náhradní péče a byli celkově pro rozšiřování babyboxů než studenti zdravotních, všeobecných a jiných škol. Studenti gymnázií uspěli v otázkách uložení babyboxů a ve znalostech náhradní rodinné péče. Také byli studenti gymnázií více pro rozšiřování, financování a modernizaci babyboxů.

Cíl 3. byl splněn.

Porovnání s jinými výzkumy

Podobnou práci o babyboxech zpracovala Bc. Iveta Chodilíková na téma „Babybox – jejich význam a využití v praxi“. Zaměření bakalářských prací je rozdílné, v porovnání s prací Bc. Chodilíkové ale obě práce v teoretické části popisují charakteristiku babyboxu, organizace v České republice a náhradní rodinnou péči. Dotazník Bc. Chodilíkové porovnával osoby mladší 50 let a starší 50 let. Dotazník v naší bakalářské práci je zaměřen na studenty středních škol ve Zlínském kraji. Práce jsou porovnány tedy pouze z ohledu na dotazníky, které vyplnili lidé mladší 50 let. V bakalářské práci zjistila, že 100 % osob mladší 50 let slyšelo o babyboxech. **V našem průzkumu pouze 87 % respondentů středních škol odpovědělo, že znají a někdy slyšely o babyboxech. Z porovnání tedy vyplývá, že respondenti autorky Chodilíkové znají a mají větší povědomí o babyboxech.**

Autorka bakalářské práce na téma „Babyboxy – jejich význam a využití v praxi“ Bc. Kristýna Grebeníčková ve své bakalářské práci uvedla, že 66 respondentů má názor, že nejčastějším důvodem matky pro odložení dítěte je špatná finanční situace. **V našem výzkumu odpovědělo 71 respondentů, že si myslí, že nejčastějším důvodem matky pro odložení dítěte je špatná finanční situace. Z porovnání vyplývá, že respondenti v našem průzkumu jsou více nakloněni této možnosti.**

Bc. Kristýna Grebeníčková ve své bakalářské práci také uvádí, že 88 respondentů pozitivně hodnotí financování babyboxů státem. **V našem průzkumu odpovědělo 74 respondentů, že by stát měl více financovat babyboxy. Z porovnání vyplývá, že respondenti autorky Grebeníčkové jsou více nakloněni financování babyboxů.**

ZÁVĚR

Hlavním cílem této práce bylo zjistit úroveň informovanosti a názory středoškoláků ve Zlínském kraji. Práce byla rozdělena na teoretickou a praktickou část. Nejprve jsem zpracovala teoretickou část, ve které jsem uvedla pojmy spojené s babyboxy obecně. Patříla zde také historie a začátky babyboxů jak v České republice, tak v dalších zemích. Dále se zabývala práce organizacemi v České republice, babyboxy nové generace a statistikou zachráněných novorozenců za rok 2017. Velkou kapitolou v teoretické části také zaujímá péče o dítě v tísní. Zde jsem uvedla potřeby a práva dítěte, Úmluvu o právech dítěte a náhradní rodinnou péči. Pro mou bakalářskou práci jsem si vybrala konkrétně Zlínský kraj, ve kterém žiji, a popsala babyboxy, které se zde nacházejí.

Praktickou část jsem zpracovala jako dotazníkové šetření prostřednictvím internetového portálu Google. V této části práce jsem si stanovila tři cíle, které jsou popsány a rozebrány v diskuzi.

Z mé bakalářské práce vyplývá, že studenti středních škol mají povědomí o babyboxech a převážně vnímají babyboxy pozitivně. Studenti gymnázií v rozboru jednotlivých otázek mají větší povědomí o babyboxech, o jiných druzích náhradní rodinné péče a byli celkově pro rozšiřování babyboxů, než studenti zdravotnických, technických a jiných oborů. Studenti gymnázií uspěli v otázkách uložení babyboxů a ve znalostech náhradní rodinné péče. Také byli studenti gymnázií více pro rozšiřování, financování a modernizaci babyboxů.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

24. celostátní kongres k sexuální výchově v České republice: sborník referátů: Pardubice, 1993. V Praze: Společnost pro plánování rodiny a sexuální výchovu. ISBN 978-80-905696-4-5.

ASAI, Atsushi a Hiroko ISHIMOTO, 2013. Should we maintain baby hatches in our society?. *BMC Medical Ethics* [online]. **14**(1), - [cit. 2018-05-12]. DOI: 10.1186/1472-6939-14-9. ISSN 1472-6939. Dostupné z: <http://bmcmethics.biomedcentral.com/articles/10.1186/1472-6939-14-9>

Babybox, 2012. In: *KRAJSKÁ NEMOCNICE T. BATI, a. s.: Babybox* [online]. [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: <http://www.kntb.cz/babybox>

Babyboxy v ČR: *Valašské Meziříčí* [online], In: . [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: <http://artax.karlin.mff.cuni.cz/~omelm9am/babybox/bb-Valmez.php>

Babybox pro odložené děti – Statim, *Babybox* [online]. [cit. 2018-02-08]. Dostupné z: <https://www.babybox.cz/?p=sdruzeni>

BROWNE, Kevin, Shihning CHOU a Kate WHITFIELD, 2012. Child Abandonment and its Prevention in Europe [online]. Nottingham, UK: The University of Nottingham [cit. 2018-02-12]. ISBN 978-0-85358-286-1.

BUBLEOVÁ, Věduna, 2014. *Základní informace o osvojení (adopci)*. 3., přeprac. vyd. Praha: Středisko náhradní rodinné péče. ISBN 978-80-87455-18-0.

GREBENÍČKOVÁ, Kristýna. *Baby boxy - jejich význam a využití v praxi*. 2013, 54 s. Bakalářské práce. Univerzita Palackého, Katedra pedagogiky s celoškolskou působností. Vedoucí práce Dagmar Pitnerová.

HESS, Ludvík, 2009. Co jste se v novinách nedočteli o babyboxech. Praha: Petrklíč. ISBN 978-80-7229-233-2.

HESS, Ludvík, 2012-2018. O. s. BABYBOX a Nadační fond pro odložené děti STATIM. *Fond ohrožených dětí* [online]. [cit. 2018-02-10]. Dostupné z: <http://www.fod.cz/nase-cinnost/o-s-babybox-a-nadacni-fond-pro-odlozene-deti-statim>

HRUŠÁKOVÁ, Milana, Zdeňka KRÁLÍČKOVÁ a Lenka WESTPHALOVÁ, 2015. *Rodinné právo*. V Praze: C. H. Beck. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-552-7.

CHODILÍKOVÁ, Iveta. *Babyboxy - jejich význam a využití v praxi*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2015, 81 s. (83 821 znaků). Dostupné také z: <http://hdl.handle.net/10563/33221>. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta humanitních studií, Ústav zdravotnických věd. Vedoucí práce Žárská, Kateřina.

IDnes.cz: Babybox v Kroměříži vydal dvě hodiny starou holčičku zabalenou v hadru, 2015. In: *IDnes.cz: Babybox v Kroměříži vydal dvě hodiny starou holčičku zabalenou v hadru* [online]. [cit. 2018-01-14]. Dostupné z: https://zlin.idnes.cz/v-babyboxu-v-kromerizi-nasli-dve-hodiny-starou-holcicku-p2g-/zlin-zpravy.aspx?c=A150608_184632_zlin-zpravy_kha

KOVAŘÍK, Jiří, 2001. *Dětská práva, právní povědomí, participace dětí a sociální služby*. České Budějovice: Jihočeská univerzita. ISBN 80-7040-531-7.

Kroměřížský deník: Kroměříž už má babybox, zprovoznila ho nemocnice, 2009. In: *Kroměřížský deník.cz: Kroměříž už má babybox, zprovoznila ho nemocnice* Zdroj: https://kromerizsky.denik.cz/zpravy_region/kromeriz-uz-ma-babybox-zprovoznila-ho-nemocnice-.html[online]. [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: https://kromerizsky.denik.cz/zpravy_region/kromeriz-uz-ma-babybox-zprovoznila-ho-nemocnice-.html

KUKLA, Lubomír, 2017. *Sociální a preventivní pediatrie v současném pojetí*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-3874-1.

KUZNÍKOVÁ, Iva, 2011. *Sociální práce ve zdravotnictví*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing. 212 s. ISBN 978-80-247-3676-1.

LOVASOVÁ, Lenka, 2006. *Rodinné vztahy*. Praha: Vzdělávací institut ochrany dětí. ISBN 80-86991-66-0.

MACHÁLEK, Emil, 2010. Problematika babyboxů: Z historie. *Babybox* [online]. [cit. 2018-04-13]. Dostupné z: <https://www.babybox.cz/?p=problematika>

MAREŠOVÁ, G. Utajené (anonymní) porody versus babyboxy a návaznost zdravotní a sociální péče. *Sestra*. 2009, roč. 19, č. 6, s. 3.

NOVOTNÁ, Věra a Vladimír FEJT, 2009. *Sociálně-právní ochrana dětí*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského. ISBN 978-80-86723-77-8.

Prevence neplánovaných těhotenství, *Národní iniciativa pro život* [online], b. r. [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: <https://niz.cz/primarni-prevence/prevence-neplanovanych-tehotenstvi/>

ROZTOČIL, Aleš, 2017. *Moderní porodnictví. 2.*, přepracované a doplněné vydání. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-5753-7.

SLANÝ, Jaroslav a František SCHNIEBERG, 2011. Současný stav babyboxů v České republice [online]. [cit. 2018-02-12]. Dostupné z: <https://www.tribune.cz/clanek/23110-soucasny-stav-babyboxu-v-ceske-republice>

Slovácký deník: *Starými autobateriemi podpoříte babybox* [online], In: . [cit. 2018-01-14]. Dostupné z: <https://slovacky.denik.cz/galerie/foto.html?mm=babybox-hradistky-nemocnice-uherske-haradiste-150713&back=3509574764-2739-62&photo=1>

SMUTKOVÁ, Lucie, 2007. *Sociální práce s rodinou*. Hradec Králové: Gaudeamus. ISBN 978-80-7041-069-1.

Statistika babyboxů ke dni 7. května 2018, 2018. In: *Babybox* [online]. [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: <http://www.babybox.cz/?p=dulezita-akta>

ŠKOVIERA, Albín, 2007. *Dilemata náhradní výchovy*. 1.vyd. Praha: Portál. 144 s. ISBN 97880-7367-318-5.

ŠPECIÁNOVÁ, Šárka, 2007. *Sociálně-právní ochrana dětí*. Praha: Vzdělávací institut ochrany dětí. ISBN 978-80-86991-27-6.

Valašský deník: *V meziříčské nemocnici nainstalovali babybox*, 2014. In: *Valašský deník.cz: Babybox*[online]. [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: https://valassky.denik.cz/zpravy_region/v-meziricske-nemocnici-nainstalovali-babybox-20140222.html

Zákon č. 40/ 2009 Sb.

Zákon č. 359/1999 Sb.

Zákon č. 399/1999 Sb.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1 – Babybox nové generace v Krajské nemocnici Tomáše Bati ve Zlíně (KNTB Zlín).....	14
Obrázek č. 2 –Babybox v Uherskohradištské nemocnici (Slovácký deník).....	24
Obrázek č. 3 – Babybox v Kroměřížské nemocnici (iDnes.cz)	25
Obrázek č. 4 – Babybox v Nemocnici Valašské Meziříčí a. s. (Babyboxy v ČR).....	26

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1 – Pohlaví	29
Graf č. 2 – Zavěření školy.....	30
Graf č. 3 – Ročník.....	31
Graf č. 4 – Povědomí o babyboxech	32
Graf č. 5 – Zdroj povědomí o babyboxech	33
Graf č. 6 – Využití babyboxu.....	34
Graf č. 7 – Potřebnost babyboxů.....	36
Graf č. 8 – Množství babyboxů v České republice	37
Graf č. 9 – Nejbližší babybox	38
Graf č. 10 – Vybudování dalších babyboxů.....	40
Graf č. 11 – Financování babyboxů	41
Graf č. 12 – Anonymní odložení dítěte.....	42
Graf č. 13 – Odloženo dětí v roce 2017	43
Graf č. 14 – Rozhodování o osudu dítěte.....	44
Graf č. 15 – Právo dítěte znát své biologické rodiče	45
Graf č. 16 – Důvody matek k odložení dítěte do babyboxu	46
Graf č. 17 – Sexualita.....	48
Graf č. 18 – Rozhodnutí při otěhotnění	49
Graf č. 19 – Náhradní rodinná péče	50

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1 – Statistika zachráněných novorozenců v roce 2017 (Statistika babyboxů).....	15
Tabulka č. 2 – Pohlaví.....	29
Tabulka č. 3 – Zavěření školy.....	30
Tabulka č. 4 – Ročník.....	31
Tabulka č. 5 – Povědomí o babyboxech.....	32
Tabulka č. 6 – Zdroj povědomí o babyboxech.....	33
Tabulka č. 7 – Využití babyboxu.....	34
Tabulka č. 8 – Potřebnost babyboxů.....	36
Tabulka č. 9 – Množství babyboxů v České republice.....	37
Tabulka č. 10 – Nejbližší babybox.....	38
Tabulka č. 11 – Vybudování dalších babyboxů.....	40
Tabulka č. 12 – Financování babyboxů.....	41
Tabulka č. 13 – Anonymní odložení dítěte.....	42
Tabulka č. 14 – Odloženo dětí v roce 2017.....	43
Tabulka č. 15 – Rozhodování o osudu dítěte.....	44
Tabulka č. 16 – Právo dítěte znát své biologické rodiče.....	45
Tabulka č. 17 – Důvody matek k odložení dítěte do babyboxu.....	46
Tabulka č. 18 – Sexualita.....	48
Tabulka č. 19 – Rozhodnutí při otěhotnění.....	49
Tabulka č. 20 – Náhradní rodinná péče.....	50

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I – Dotazník	63
------------------------------	----

Příloha P I – Dotazník

Dobrý den,

Jmenuji se Jana Miličková a třetím rokem studuji na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně obor Porodní asistentka. Ve své bakalářské práci se zabývám názory a informovaností středoškoláků o babyboxech ve Zlínském kraji. Údaje, které získám, budou použity pouze pro zpracování mé bakalářské práce. Prosím o vyplnění, které Vám zabere pouze několik minut. Předem děkuji za Váš čas a spolupráci.

Jana Miličková

1. Jste:
 - a. Žena
 - b. Muž

2. Jaké je zaměření školy, kde studujete:
 - a. Zdravotní
 - b. Technické
 - c. Všeobecné (gymnázium)
 - d. Jiné:

3. Který ročník studujete:
 - a. 1. – 2. Ročník (kvinta, sexta)
 - b. 3. – 4. Ročník (septima, oktáva)

4. Slyšeli jste už někdy o babyboxech?
 - a. Ano
 - b. Ne
 - c. Pouze z doslechu, okrajově

5. Kde jste slyšeli o babyboxech? Lze označit více odpovědí.
 - a. Televize
 - b. Internet
 - c. Rodina, kamarádi
 - d. Škola

- e. Z náhodného doslechu
 - f. Nevím, o co se jedná
6. K čemu podle vás slouží babybox?
.....
7. Myslíte si, že babyboxy jsou potřebné?
- a. Ano
 - b. Ne
 - c. Nevím
8. Víte, kolik je babyboxů v České republice?
- a. Méně než 10
 - b. Více než 10
 - c. Více než 50
9. Víte, kde se nachází nejbližší babybox?
- a. Ne
 - b. Ano – kde?
10. Souhlasíte s vybudováním dalších babyboxů po České republice?
- a. Ano
 - b. Ne
 - c. Nevím
11. Měl by podle vás stát více přispívat na modernizaci a rozšíření babyboxů?
- a. Ano
 - b. Ne
 - c. Nevím
12. Souhlasíte, aby ženy mohly odložit své dítě anonymně?
- a. Ano
 - b. Ne
 - c. Nevím

13. Kolik si myslíte, že bylo v roce 2017 odloženo dětí do babyboxů v České republice?
- Méně než 5
 - Více než 5
 - Více než 10
 - Více než 15
14. Měli by podle vás rozhodovat o osudu dítěte:
- Oba rodiče dítěte
 - Pouze matka
 - Pouze otec
 - Nevím
15. Myslíte si, že odložené děti mají právo znát své biologické rodiče? Lze označit více odpovědí.
- Stačí, když o nich ví, popř. v dospělosti znají svůj zdravotní stav
 - Face to face – setkání
 - Vědomí adoptivních rodičů, nevědomí dítěte
16. Jaké jsou podle Vás důvody matek k odložení dítěte do babyboxu? Lze označit více odpovědí.
- Těžká finanční situace
 - Nechtěné těhotenství
 - Zdravotní postižení dítěte
 - Závislost (alkohol, drogy)
 - Utajený porod
 - Vysoký nebo nízký věk matky
 - Žádnou odpověď nepovažuji za tak závažnou, aby bylo odloženo dítě do babyboxu
17. Jste sexuálně aktivní?
- Ano
 - Ne

18. Pokud ano, kdybyste nyní zjistila, že jste těhotná (partner):

- a. Dítě bych si ponechal/a
- b. Dítě bych dal/a do péče svým rodičům
- c. Dítě bych vložil/a do babyboxu
- d. Dítě bych ponechal/a do pěstounské péče či adopci
- e. Šla bych na interrupci (ukončení těhotenství)

19. Znáte nějakou formu náhradní rodinné péče?

- a. Ne
- b. Ano, jakou?

Děkuji za Váš čas.